

Funktionaalisen
treenivaatemalliston suunnittelu
kohderyhmänä pitkät ja urheilulliset naiset

Milja Muhonen
Opinnäytetyö
Savonia-ammattikorkeakoulu
Kulttuuriala / Muotoilun tutkinto-ohjelma

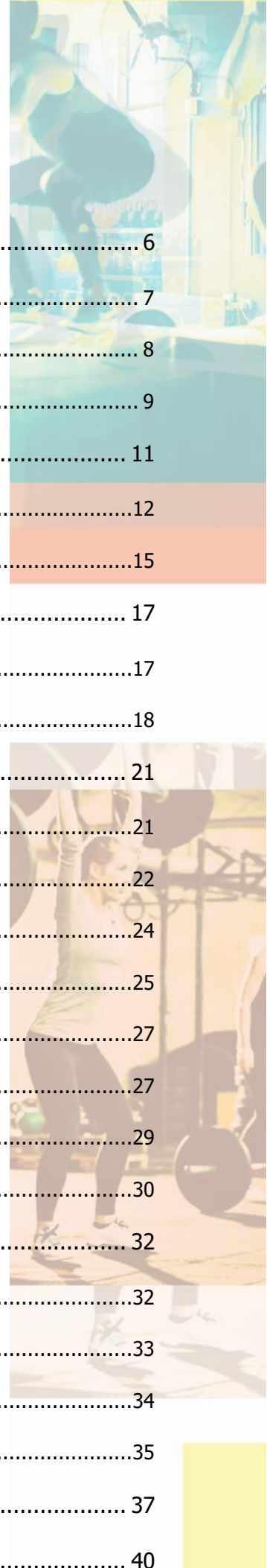

Koulutusala Kulttuuriala			
Koulutusohjelma/Tutkinto-ohjelma Muotoilun tutkinto-ohjelma			
Työn tekijä(t) Milja Muhonen			
Työn nimi Funktionaalisen treenivaatemalliston suunnittelu kohderyhmänä pitkät ja urheilulliset henkilöt			
Päiväys	4.5.2020	Sivumäärä/Liitteet	48/3
Ohjaaja(t) Laura Pakarinen			
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Jukka Podduikin, Jarno Iivonen, Sunset TL Oy			
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tässä opinnäytetyössä käsitellään funktionaalisten vaatteiden suunnittelua käyttäjälähtöisten menetelmien avulla. Opinnäytetyö on kehittämistyö, jonka toimeksiantajat ovat Jukka Podduikin ja Jarno Iivonen sekä asiakasyritys Sunset TL Oy. Toimeksiantajat ovat antaneet kehittämistyölle kriteerejä, joiden pohjalta työn konkreettinen tuotos eli mallisto toteutetaan.</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena on luoda funktionaalinen treenivaatemallisto, jonka kohderyhmä on pitkät ja urheilulliset naiset. Opinnäytetyön keskeisenä osana on IDEO:n Design Kitin käyttäjälähtöisen suunnittelun menetelmät, joita käytetään malliston suunnittelun apuna. Design Kitin suunnittelumenetelmät ovat hyödyllisiä ja pitävät käyttäjän suunnittelun keskiössä, mikä on tärkeää kyseessä olevaa mallistoa suunniteltaessa.</p> <p>Opinnäytetyö koostuu kahdesta osasta. Opinnäytetyön kirjallisen osuuden tarkoituksena on kuvata käyttäjälähtöistä suunnitteluprosessia malliston suunnittelussa. Opinnäytetyön konkreettisena tuotoksena syntyy vaatemallit ja tuotekortit funktionaaliseen treenivaatemallistoon.</p> <p>Raportin alussa käsitellään IDEO:n käyttäjälähtöisen suunnittelun periaatteita sekä suunnittelumenetelmiä ja niiden yhteyttä työhöni. Sen jälkeen käydään läpi valittujen suunnittelumenetelmien avulla tutkittua tietoa ja havaintoja. Tutkimuksen jälkeen käsitellään malliston suunnitteluosuutta. Lopuksi pohditaan, miten asetetut tavoitteet saavutettiin.</p> <p>Toimeksiantajat haluavat pitää malliston ja siihen liittyvät suunnitelmat liikesalaisuutena malliston julkaisuun asti. Tästä syystä opinnäytetyöraportti ei sisällä malliston valmiita suunnitelmia, vaan ne ovat työn tekijän sekä toimeksiantajien hallussa.</p>			
Avainsanat Funktionaalisuus, käyttäjälähtöisyys, urheiluvaatemallisto, vaatetusmuotoilu, vaatesuunnittelu			

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Milja Muhonen			
Title of Thesis Designing a functional training clothes collection targeted for the tall and athletic women			
Date	4.5.2020	Pages/Appendices	48/3
Supervisor(s) Laura Pakarinen			
Client Organisation /Partners Jukka Poddikin, Jarno Iivonen, Sunset TL Oy			
<p>Abstract</p> <p>This thesis is about designing functional clothes with human-centered design tools. The thesis is a development work, and the partners are Jukka Poddikin and Jarno Iivonen as well as the client company Sunset TL Oy. The work's designing part is based on the criteria the partners have given.</p> <p>The goal of the thesis is to create a functional training clothes collection targeted for the tall and athletic women. IDEO's Design Kit and its human-centered design tools are being used in the design process. The tools are helpful, and they keep the user at the center of designing. That is important, especially when designing the collection in question.</p> <p>The thesis consists of two parts. The written part aims to depict a human-centered design process in designing of the collection. The garments and product's cards of the functional training clothes collection are the concrete results of the thesis.</p> <p>IDEO's human-centered design principles and design tools, and how they are related to the thesis, are being processed in the beginning of the report. After that, the report focuses on the chosen design tools and the information studied with them. After the research, the collection's designing part is being processed. Lastly, the results and whether the set goals have been achieved are discussed.</p> <p>The partners of the thesis want to keep the collection as a trade secret until the collection is being published. For that reason, the report does not include any of the collection's final designs, but they are in the author and the thesis's partners possession.</p>			
<p>Keywords Functionality, human-centered, training clothes, collection, fashion design</p>			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
1.1	Työn tarkoitus ja tavoitteet	7
1.2	Toimeksiantajat.....	8
1.3	Keskeiset käsitteet.....	9
2	IDEO – JOHTAJA MUOTOILUAJATTELUSSA.....	11
2.1	Käyttäjälähtöinen suunnittelu – Mindsets.....	12
2.2	Käyttäjälähtöinen suunnittelu – Design kit	15
3	INSPIRAATIO: KÄYTTÄJÄN YMMÄRRYS.....	17
3.1	Käyttäjän ja lajin maailma - CrossTraining.....	17
3.2	Käyttäjän haastattelu	18
4	INSPIRAATIO: TAUSTATUTKIMUS.....	21
4.1	Megatrendit	21
4.1.1	Ekologinen jälleenrakentaminen & vaatetusala	22
4.1.2	Teknologian kehitys vaatetusalalla.....	24
4.2	Trendit S/S 21	25
4.3	Värit ja materiaalit S/S 21	27
4.3.1	Värit	27
4.3.2	Materiaalit.....	29
4.4	Kilpailija-analyysi	30
5	IDEOINTI: SUUNNITTELU	32
5.1	Malliston tarina ja suunnittelun ohjenuorat.....	32
5.2	Malliston funktionaalisuus	33
5.3	Malliston materiaalit ja värit.....	34
5.4	Malliston suunnittelu, tasokuvat ja Clo3D-mallintaminen	35
6	POHDINTA	37
	LÄHTEET	40

LIITE 1: HAASTATTELU KYSYMYKSET..... 44

LIITE 2: MALLISTOLAKANA 45

LIITE 3: TUOTEKORTIT 48

1 JOHDANTO

Tammikuussa 2020 sain mahdollisuuden lähteä mukaan kehittämistyöhön: suunnittelemaan treenivaatemallistoa, jossa kohderyhmänä on erityisesti pitkät ja urheilulliset henkilöt. Sain tiedon Wilma-viestin kautta opettajatuutoriltani Sirpa Ryynäselältä (Ryynänen 2020). Viestissä etsittiin vaateusmuotoilun opiskelijaa funktionaalisen urheiluvaatemalliston suunnitteluun ja kaavoitukseen.

Vaikka sähköpostiviestissä ei tarkempia yksityiskohtia projektista ollut, kiinnostuin heti ja halusin tietää lisää. Olen opiskellut opintojeni aikana muutamalla kurssilla funktionaalisen vaatteen suunnittelua ja kaavoitusta, ja halusin syventää tietoja ja taitoja aiheeseen liittyen. Myös uuden oppiminen malliston suunnittelusta ja sen kehityskaaresta, suunnittelusta tuotantoon saakka, kiinnosti minua. Ajattelen tämän projektin olevan tarpeeksi haastava minulle, sillä en ole koskaan suunnitellut mallistoa tuotantoon asti, saatiikka niin tarkasti, kuin toimeksiannossa on tarkoitus.

Innostuin treenivaatemallisto-projektista myös siitä syystä, että taustalla on aito tarve: pitkien ja urheilullisten henkilöiden on vaikeampaa löytää istuvia treenivaatteita. Olen itse noin 171 cm pitkä ja olen havainnut, että useissa treenivaatteissa sekä oloasuissa lahkeet ja hihat jäävät lyhyiksi. Jos minun pituisellani on jo vaikeuksia löytää sopivia treenivaatteita, voin vain kuvitella mikä ongelma se on minua paljon pidemmille naisille.

Luulen kyseisen ongelman johtuvan siitä, että pidempiä naisia on yleisesti vähemmän kuin niin sanottu keskipituisia. Pituusjakauma ilmenee myös Kuopion yliopiston vaateusfysiologian laboratorion ja Tekstiili- ja vaateusteollisuus ry:n vuosina 1999–2001 suoritetuista mittauksista (Naisten vaateuksen mittataulukko N-2001 2001, 7). Mittaukset liittyivät naisten vaateuksen mitoituksen ja mitoitusjärjestelmän uudistamishankkeeseen, ja siihen mitattiin yhteensä 1550 iältään 15–84-vuotiasta suomalaista naista eri ammattialoilta. Mitattavien määrä suhteutettiin koko Suomen naisväestön ikärakenteeseen sekä läänikohtaiseen jakautumiseen. Mittaustulosten mukaan 164 senttiä pitkiä naisia oli 24 % kun taas 172 senttisiä oli vain 11 %. (Kuopion yliopiston vaateusfysiologian laboratorio ym. 2001, 3.)

Suurin osa vaatebrändeistä valmistaa vaatteita keskipituisille henkilöille, sillä heitä on enemmän ja näin ollen markkinat ovat suuremmat. Uskon itse kuitenkin siihen, että markkinat alkavat suuntautua yhä enemmän kustomoiduimpiin tuotteisiin, kun ihmiset tulevat tietoisemmiksi ja tarkemmiksi kulutustottumuksistaan.

Kuten kaikki opinnäytetyöt, on tämäkin julkinen asiakirja, ja se julkaistaan sähköisesti Kansalliskirjaston Theseus-tietokannassa. Opinnäytetyöni toimeksiantajat haluavat kuitenkin pitää malliston ja siihen liittyvät tarkat suunnitelmat liikesalaisuutena niin kauan, kunnes ensimmäiset prototyypit ovat valmiita. Koska opinnäytetyöni julkaistaan ennen prototyyppien ja malliston julkaisemista, työni kirjallinen osuus ei sisällä malliston tarkkoja suunnitelmia, vaan ne ovat minun ja toimeksiantajieni hallussa.

1.1 Työn tarkoitus ja tavoitteet

Sain toimeksiantoon tarkennusta, kun tapasimme toimeksiantajien kanssa ensimmäistä kertaa tammikuussa 2020. Toimeksiantona oli suunnitella pitkille (yli 180 cm), urheilullisille miehille minimalisto: t-paita, verryttelyhousut ja shortsit. Kriteereinä toimeksiantajilla oli, että vaatteiden tulisi olla värikkäitä ja hyvin istuvia pitkille ja lihaksikkaille miehille. Vaatteet eivät saisi myöskään kiristää varsinkin, jos henkilöllä on enemmän lihasta. Toimeksiantajilla oli myös alkuluonnoksia omista ajatuksistaan malliston vaatteista, mutta osasin heti sanoa heille, mikä voisi toimia ja mikä taas ei. He osoittivat luottamusta ammattitaitoani kohtaan ja antoivat minulle vapauden kehittää malleja.

Toimeksianto kuitenkin muuttui muutaman viikon päästä ensimmäisestä tapaamisesta. Toimeksiantajat päättivät, että on järkevämpää aloittaa naisten mallistosta, sillä naiset panostavat yleensä enemmän ulkonäköön ja vaatteisiin – myös treenatessa. Toimeksiannon kriteerit pysyivät muuten melkein samana: värikkyys ja istuvuus tärkeässä roolissa, mutta kohderyhmänä kuitenkin pitkät (yli 170 cm) ja urheilulliset naiset. Lisänä mallistoon tuli treenitrikoot. Minua muutos ei haitannut, sillä melko pitkänä naisena minulla itselläni on omakohtaista kokemusta ja näkemystä aiheeseen liittyen.

Opinnäytetyön tavoitteena on siis luoda funktionaalinen treenivaatemallisto pitkille, urheilullisille naisille. Käytän suunnittelun apuna IDEO:n Design Kitin käyttäjälähtöisen suunnittelun menetelmiä, joita ovat: käyttäjän ja lajin (CrossTraining) maailman tutkiminen ja havainnointi, käyttäjän haastattelu, tulevien trendien tutkiminen sekä kilpailija-analyysi. Valitsin IDEO:n opinnäytetyöhöni, sillä olen aiemmin opinnoissani tutustunut heidän toimintaansa ja pidän heidän arvomaailmastaan. Design Kitin suunnittelumenetelmät ovat hyödyllisiä ja pitävät käyttäjän suunnittelun keskiössä, mikä on myös minulle tärkeää kyseessä olevaa mallistoa suunniteltaessa.

Omat henkilökohtaiset tavoitteeni opinnäytetyö-projektissa ovat: tietojen ja taitojen syventäminen funktionaalisen vaateen suunnittelussa, uuden oppiminen malliston suunnittelusta ja sen kehityskaaresta sekä oma ammatillinen kasvu projektin aikana.

Toimeksiantajani olivat laatineet alustavan aikataulun malliston suunnittelulle ja tuotannolle. Aikataulu ei ollut kuitenkaan realistinen, sillä sen mukaan ensimmäiset prototyypit vaatteista olisivat olleet valmiina jo maaliskuussa 2020 ja sain toimeksiannon vasta tammikuussa. Keskustelimme aikataulusta yhdessä toimeksiantajien ja opinnäytetyötä ohjaavien opettajien kanssa, ja päädyimme siihen, että opinnäytetyö, eli malliston suunnittelu- ja konseptointiosuus, on valmis 4.5.2020. Tämän jälkeen jatkan malliston kaavoitusta ja jatkokehitystä työharjoitteluna.

Uskon tämän projektin olevan merkittävä asia ajatellen tulevaisuuttani suunnittelijana, sillä saan ensimmäistä kertaa itse suunnittelemani vaatteita tuotantoon. Opinnäytetyöni tulee opettamaan mi-

nulle paljon malliston suunnittelusta sekä syventää aiemmin oppimaani. En ole koskaan ollut vastaavanlaisessa tuotekehitysprosessissa mukana, joten ryhdyn mielenkiinnolla toteuttamaan toimeksiantoa. Opinnäytetyön konkreettinen tuotos, valmis mallisto, on merkityksellinen toimeksiantajille, sillä he saavat malliston tuotantoon. Mallisto tulee olemaan merkittävä myös kohderyhmälle eli pitkille, urheiluille naisille, sillä he saavat tulevaisuudessa tarpeisiinsa sopivia treenivaatteita.

Opinnäytetyön kirjallisen osuuden tarkoituksena on kuvata käyttäjälähtöistä suunnitteluprosessia malliston suunnittelussa. Raportissa käsittelen aluksi IDEO:n käyttäjälähtöisen suunnittelun periaatteita ja suunnittelumenetelmiä sekä niiden yhteyttä työhöni. Sen jälkeen käsittelen valitsemieni suunnittelumenetelmien avulla tutkimaani tietoa ja havaintoja. Tutkimuksen jälkeen käsittelen opinnäytetyöni malliston suunnitteluosuutta. Lopuksi vielä pohdin ja arvioin onnistumistani ja tavoitteiden saavuttamista. Opinnäytetyön konkreettisena tuotoksena syntyy vaatemallit ja tuotekortit naisten funktionaaliseen treenivaatemallistoon.

1.2 Toimeksiantajat

Projektin toimeksiantajat ovat Jukka Podduikin ja Jarno Iivonen. Iivonen on kuitenkin projektissa taka-alalla, ja hänellä on materiaaleista kokemusta ja tietoa sekä yhteyksiä kangasvalmistajiin. Asiakas yrityksenä toimii kuopiolainen Sunset TL Oy, joka on CrossTraining kuntosali ja jossa Podduikin toimii yrittäjänä. Valmis mallisto on tarkoitus laittaa tuotantoon ja myyntiin ainakin aluksi Sunset TL:n kautta.

Sunset TL perustettiin vuonna 2018. Ensin yritys avasi ulkokuntosalin Kuopion Väinölänniemeen ja vuonna 2019 sisäkuntosalin Kuopioon, Väliköntielle. Yrittäjinä toimivat Jukka Podduikin sekä Katja Podduikin. Sunset TL:n toiminta perustuu laadukkuuteen ja edullisuuteen. Heidän tiloissaan on mahdollisuus harrastaa monipuolista, vapailla painoilla sekä kehonpainolla suoritettavaa harjoittelua eli CrossTrainingia. Salilla voi harjoitella omatoimisesti sekä ohjatuilla ryhmäliikuntatunneilla. Toinen tärkeä asia Sunset TL:n toiminnassa on edullinen hinta, jotta kaikkien halukkaiden on mahdollista harrastaa lajia. Yrittäjien lisäksi Sunset TL:n valmentajiin kuuluu kolme valmentajaa: Jussi Rissanen, Sami Weckström ja Senja Markkanen. (Sunset TL Oy.)

Malliston myynti ja markkinointi tapahtuu aluksi Sunset TL:n kautta ja sitä kautta myös ryhdytään rakentamaan brändiä tuotteiden ympärille. Marketing Fashion (Posner 2015) -kirjassa kerrotaan brändäyksen merkityksestä muodissa. Brändiin kuuluu tuotteiden, pakkausten, myyntiympäristön, mainostamisen ja visuaalisen ilmeen lisäksi myös vahvasti sen päämäärät, arvot sekä mielleyhtymät, jotka kuluttaja luo brändistä. Vaatteet tarvitsevat sopivan hinnan ja laadukkuuden lisäksi myös emotionaalisen aspektin, joka yhdistää kuluttajan tuotteeseen. Mielestäni brändillä ja sen tarinalla on suuri merkitys tuotteita suunnitellessa sekä markkinoidessa, sillä niiden avulla erotutaan muista brändeistä. Treenivaatemallistolla, jota opinnäytetyökseni suunnittelen, ei omaa vielä vahvaa brändiä. Näen kuitenkin, että käyttäjälähtöisyys ja käyttäjien suunnittelun keskiössä pitäminen asettaa suunnittelulle ohjenuorat, eli päämäärät, tavoitteet, rajoitteet ja arvot, yhdessä toimeksiantajieni ja

omien ajatusteni kanssa. Näistä asioista syntyy mallistolle brändi ja tarina. (vrt. Posner 2015, 139 - 147.)

1.3 Keskeiset käsitteet

Tässä luvussa määrittelen opinnäytetyöni kannalta keskeisimmät käsitteet. Käsitteet ovat aakkosjärjestyksessä ja ne tulevat esille raportin eri luvuissa.

Funktionaalinen

Funktionaalinen tarkoittaa toiminnallista. Vaate on funktionaalinen, kun se on mukava päällä; se ei rajoita liikkeitä, purista, hiosta eikä se päällä ole liian kylmä tai kuuma. Mukavuuden edellytys on myös se, että vaate on mieluinen, käyttötarkoitukseen ja tilanteeseen sopiva sekä käyttäjän mielestä esteettinen. (vrt. Risikko & Marttila-Vesalainen 2006, 7.) Opinnäytetyössäni tarkoitukseni on suunnitella funktionaalinen treenivaatemallisto, eli vaatteiden tulisi olla mukavia lajia, tässä tapauksessa CrossTrainingia harrastaessa, eikä rajoittaa liikkeitä. Funktionaalisuutta käsittelem luvussa 5.1.

Kilpailija-analyysi

Kilpailija-analyysi tarkoittaa kohdemarkkinoiden profiilin tunnistamista, jäsentämistä ja määrittelyä. Siihen sisältyy yrityksen tai suunnittelijan oma näkemys kilpailijoista ja kilpailevista brändeistä sekä kuluttajien kokemus ja käsitys toimialan brändeistä. Kyse on siis myös markkinoiden kokonaisvaltaisen ilmeen arvioinnista. (Nuutinen 2004, 154.) Opinnäytetyössäni sovellan kilpailija-analyysia tutkimalla aiheeseeni liittyviä brändejä: heidän tuotteitaan ja arvomaailmaansa. Saamani tiedon avulla toivon löytäväni suunnan omalle suunnittelulle. (ks. luku 4.4)

Käyttäjälähtöinen suunnittelu

Käyttäjälähtöisen suunnittelun keskipisteenä on tuotteen loppukäyttäjä. Se perustuu käyttäjän sekä hänen tarpeidensa ymmärtämiseen eri suunnittelumenetelmien avulla. (Design Kit.) Opinnäytetyössäni käytän käyttäjälähtöisen suunnittelun menetelmiä, sillä pidän tärkeänä loppukäyttäjän ymmärtämistä, jotta vaatteesta tulee käyttäjälleen mieluinen ja käyttötarkoitukseensa sopiva. Käyttäjälähtöistä suunnittelua käsittelem luvussa 2.

Lämpöviihtyvyys

Risikon ja Marttila-Vesalaisen (2006, 25) mukaan lämpöviihtyvyys on olotila, jossa ihminen on tyytyväinen ympäristöoloihin. Hän kokee olonsa lämpötilan kannalta viihtyisäksi eikä hänellä ole liian kylmä eikä liian kuuma. Lämpöviihtyvyys on jokaisella ihmisellä eri ja siihen vaikuttaa myös vuorokauden aika, motivaatio ja vireystila sekä vaatetus, työn kuormittavuus ja ympäristötekijät. (Risikko ym. 2006, 25.)

Megatrendi

Megatrendi on laaja muutoksen kaari, useasta ilmiöstä koostuva kehityssuunta. Se kuvaa yhteiskunnallista muutosta, joka yleensä tapahtuu globaalilla tasolla. (Dufva.) Mielestäni on tärkeää tietää

suuremmista muutoksen suunnista ja ymmärtää, miten niitä voisi hyödyntää omassa suunnittelussa. Opinnäytetyöhöni liittyviä megatrendejä ovat ekologinen jälleenrakentaminen ja teknologian kehitys. Näitä megatrendejä käsittelen luvussa 4.1.

Prototyyppi

Vaatetuksessa prototyyppillä tarkoitetaan ensimmäistä versiota tai koeversiota kehitettävästä tuotteesta. Yleensä prototyyppiä testataan ja havainnoidaan, ja sen perusteella jatkokehitetään.

Trendi

Trendillä tarkoitetaan kehityssuuntaa, joka kertoo mihin suuntaan asiat ovat muuttumassa (Dufva 2018). Treenivaatemalliston suunnittelua varten tutkin trenditoimisto WGSN:n ennusteita kaudelle S/S 21 (ks. luku 4.2). Mielestäni suunnittelijan on tärkeää tietää, mihin suuntaan trendit ovat menossa, jotta osaa tarjota kuluttajille oikeanlaisia tuotteita oikeaan aikaan.

Vaatetusfysiologia

Pakarinen (2017) kertoo, että Risikon ja Marttila-Vesalaisen mukaan vaatetusfysiologialla tarkoitetaan poikkitieteellistä tarkastelutapaa, jonka avulla huomioidaan ihmisen, ympäristön ja vaatetuksen vuorovaikutus tekstiilimateriaalien ja vaatteiden suunnittelussa, valmistuksessa ja valinnassa. Opinnäytetyössäni vaatetusfysiologia näkyy malliston funktionaalisuudessa, jota käsittelen luvussa 5.2. (Pakarinen 2017.)

2 IDEO – JOHTAJA MUOTOILUAJATTELUSSA

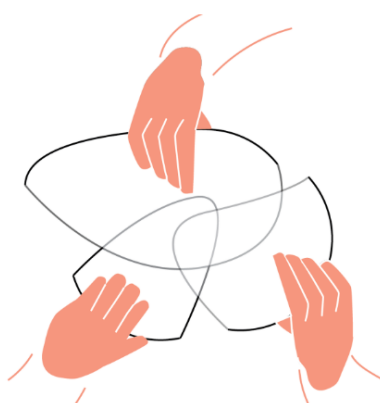
IDEO on maailmanlaajuinen suunnitteluyritys, jonka David Kelley perusti vuonna 1978 Kaliforniassa. Yritys tunnetaan sen ihmiskeskeisestä ja monitieteisestä lähestymistavastaan. Se koostuu yli 700 suunnittelijasta, yrittäjistä, insinööristä, opettajasta, tutkijasta ja muusta asiantuntijasta. Toimistoja heillä on Pohjois-Amerikassa, Euroopassa ja Aasiassa ja lisäksi projektitiloja ympäri maailmaa. Muotoiluajattelun varhaisimpana johtajana, IDEO luo positiivista vaikutusta suunnittelun kautta soveltamalla luovia ajattelutapoja ja taitoja sekä opettamalla muita tekemään samoin. Valitsin IDEO:n opinäytetyöhöni, sillä olen aiemmin opinnoissani tutustunut heidän toimintaansa ja pidän heidän arvomaailmastaan.

IDEO:n arvomaailmassa ihminen on suunnittelun keskipisteenä, ja siihen itsekkin omassa suunnittelutyössäni haluan pyrkiä. Ongelmanratkaisijana IDEO kertoo ajavansa muutosta. Se etsii yhdessä yhteistyöorganisaatioiden kanssa ratkaisuja suuriin ongelmiin esimerkiksi kehitysmaissa, ja näin tuottaa palveluita ja tuotteita, joissa ihminen on asetettu etusijalle. Opettajana IDEO auttaa yksilöitä, tiimejä ja organisaatioita kasvattamaan itseluottamusta, jota tarvitaan optimistiseen ja luovaan tulevaisuuden kohtaamiseen. Näiden asioiden avulla IDEO luo vaikutusta (ks. kuva 1). (IDEO.)

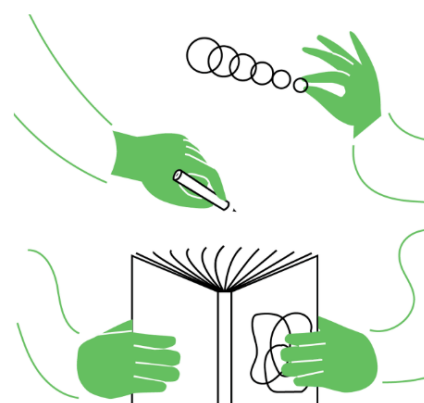
How we create impact:

We design and scale products and services that put people first.

We partner with organizations to pioneer new ways of working.

We build tools that help millions learn and practice human-centered design.

Kuva 1 IDEO:n toiminta. (IDEO)

2.1 Käyttäjälähtöinen suunnittelu – Mindsets

IDEO.org:n Field guide to human-centered design -oppaan (2015, 9) mukaan käyttäjälähtöisen suunnittelun omaksuminen tarkoittaa uskoa siihen, että kaikki ongelmat ovat ratkaistavissa. Se on myös uskoa siihen, että ihmiset, jotka kohtaavat tiettyä ongelmaa päivittäin, ovat merkittävässä roolissa ratkaisujen löytämisessä. Kun ihmisen, eli käyttäjän, pitää suunnittelun keskiössä, voi luoda innovatiivisia ratkaisuja jokapäiväisiin ongelmiin, oli ne sitten isoja tai pieniä. (IDEO.org 2015, 9.)

Omassa suunnittelussani haluan pitää käyttäjän suunnittelun keskiössä koko suunnitteluprosessin ajan. Kun ajattelee suunniteltavaa tuotetta, tässä tapauksessa treenivaatteita, käyttäjän näkökulmasta, saa suunnittelulle uuden ja oikeanlaisen näkökulman.

IDEO.org:n oppaassa (2015) esitellään seitsemän ajattelutapaa - mindsettiä, jotka jokaisen suunnittelijan olisi hyvä omaksua. Varsinkin, jos haluaa lähestyä suunnittelua käyttäjälähtöisestä näkökulmasta. Nämä näkökulmat ovat: Empatia, optimismi, iteraatio, luova luottamus, epäselvyyden hyväksyminen ja virheistä oppiminen. (IDEO.org 2015.)

Käyttäjälähtöisen suunnittelun lähtökohtana on empatia ja ajatus siitä, että ihmiset, joille suunnitellaan ovat tie innovatiivisiin ratkaisuihin. Empatia on kykyä astua toisen ihmisen saappaisiin, ymmärtää heidän elämäänsä ja kykyä ryhtyä ratkaisemaan ongelmia heidän näkökulmastaan. (IDEO.org 2015, 22.)

Suunnittelijana on tärkeää uskoa itseensä ja omiin kykyihinsä. On tärkeää omata luovaa itseluottamusta, jonka IDEO.org kertoo olevan uskoa siihen, että jokainen on luova ja että luovuus on tapa ymmärtää maailmaa. Luovaan itseluottamukseen nojataan, kun suunnittelussa täytyy tehdä tärkeitä ratkaisuja, uskoa omaan intuitioon sekä siihen, että ratkaisut kyllä löytyvät lopulta. Olen samaa mieltä IDEON:n kanssa siitä, että kaikki ovat tavalla tai toisella luovia. Luovuuden esille tuominen taas on joillekin vaikeampaa kuin toisille, sillä siihen tarvitaan uskoa itseensä ja omaan osaamiseen. (vrt. IDEO.org 2015, 19.)

” Optimism is the thing
that drives you forward.”

John Bielenberg, Future Partnersin perustaja

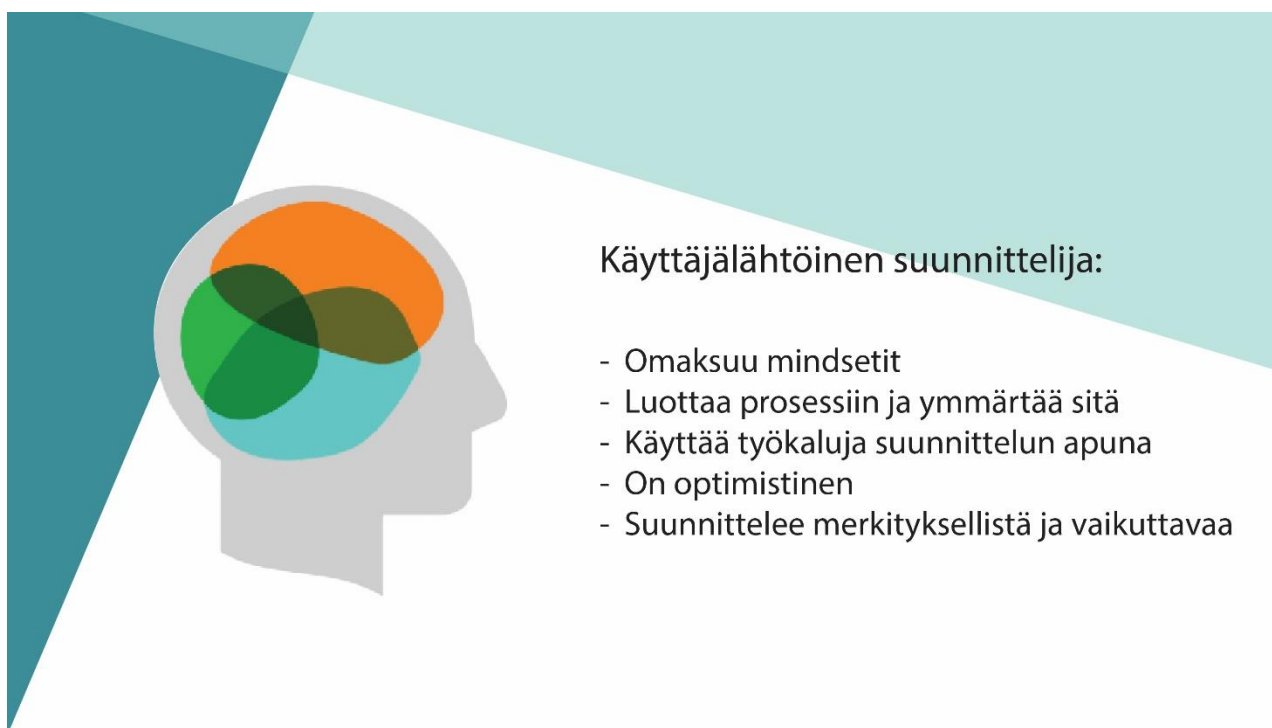
Optimistisuus on lähellä luovaa itseluottamusta. Se on uskomista asioiden hyviin puoliin ja mahdollisuuksiin, siinä ei keskitytä huonoihin puoliin tai esteisiin. IDEO.org uskoo suunnittelun ja suunnittelijoiden olevan luonnostaan optimistisia. Jos suunnittelijat eivät uskoisi, että ongelmiin löytyy aina ratkaisut, he eivät edes yrittäisi. Itse ajattelen, että optimistisuus on todella tärkeää suunnittelussa, sillä se tekee luovemmaksi ja työntää eteenpäin, kun tuntuu, että on umpikujassa jonkin asian kanssa. Kun luottaa itseensä ja omaan luovuuteensa sekä ajattelee positiivisuuden kautta, voi luoda jotain vaikuttavaa ja merkityksellistä. (vrt. IDEO.org 2015, 24.)

Luova prosessi alkaa lähes aina alkusumusta, epäselvyydestä. Suunnittelijana en heti tiedä vastausta ratkaistavaan ongelmaan, ja se voi olla todella turhauttavaa. Mutta miten minä suunnittelija voin oppia koskaan uutta, jos tietäisin aina heti ratkaisut kaikkiin ongelmiin? Epäselvyys ajaa väkisinikin tutkimaan suunnittelun aihetta/kohdetta tarkemmin. Epäselvyys pistää innovoimaan aivan eri tavalla, kun ratkaisu ei ole heti nenän edessä. Kun epäselvyyden hyväksyy ja sitä osaa arvostaa, vapautuu etsimään odottamattomia vastauksia ja innovatiivisia ratkaisuja. Itse koen suunnittelun alkusumun stressaavana. Treenivaatemalliston suunnittelun alussa tuntui, etten varmasti tule keksimään ikinä mitään tarpeeksi innovatiivista. Olen kuitenkin oppinut, niin tässä kuin aiemmissa projekteissani, että alun epätietoisuus kuuluu suunnitteluprosessiin ja se täytyy kestää eikä antaa sen lannistaa. (vrt. IDEO.org 2015, 23.)

Ongelmanratkaisun iteratiivisessa lähestymistavassa IDEO.org:n (2015, 25) mukaan palaute, joka saadaan käyttäjiltä, on kriittisessä osassa ratkaisun kehittymisessä. Iteraatio tarkoittaa asian toistamista useaan kertaan. Suunnittelussa toisto tapahtuu monien prototyyppien, niistä saadun palautteen ja niiden jatkokehittämisen kautta. Iteraatio antaa mahdollisuuden seurata tunnetta ja epäonnistua, mutta lopulta päätyä oikeaan ratkaisuun. Omassa opinnäytetyössäni ja malliston suunnitteluprosessissa toistaminen näkyy vaatteiden mallien suunnittelussa; niiden esittely ohjaajalle sekä toimiksiantajille ja heiltä saaman palautteen perusteella muokkaan ja jatkokehittän malleja. Tätä voi tehdä niin monta kertaa, että lopulta vaatteiden mallit ovat oikeanlaiset. Myöhemmin, kun kaavoitan malliston, loppukäyttäjät saavat testattavakseen vaatteiden protot. Heidän antamansa palautteen perusteella jatkokehittän tuotteita lisää, jotta tuotteista tulisi parhaat mahdolliset. (vrt. IDEO.org 2015, 25.)

Epäonnistuminen on ehkä paras ja tehokkain tapa oppia. Kun ongelmiin etsitään ratkaisuja tai ideoidaan uusia innovaatioita, on todennäköistä epäonnistua aluksi. "Fail early to succeed sooner" (epäonnistu aikaisin, jotta onnistut aikaisemmin) on IDEO:lla yleinen hokema. Kun suunnittelija omaksuu oikean, optimistisen ajattelutavan, virheistä oppii väistämättäkin. Virheiden tekeminen on tärkeää, jotta voisi oppia uutta ja tehdä uusia oivalluksia. Kuitenkin, jos epäonnistumista pelkää liikaa eikä uskalla ottaa riskejä, saattaa sulkea mahdollisuuden innovatiivisiin ratkaisuihin ja ideoihin. Olen itse oppinut sen, että ei ole maailmanloppu, jos aluksi epäonnistuu. Minulle on usein käynyt niin, että jokin idea ei toimikaan käytännössä samalla tavalla kuin olin sen ajatellut. En anna sen kuitenkaan lannistaa, vaan kokeilen niin monta kertaa uudestaan, että saan idean toimimaan. (vrt. IDEO.org 2015, 21.)

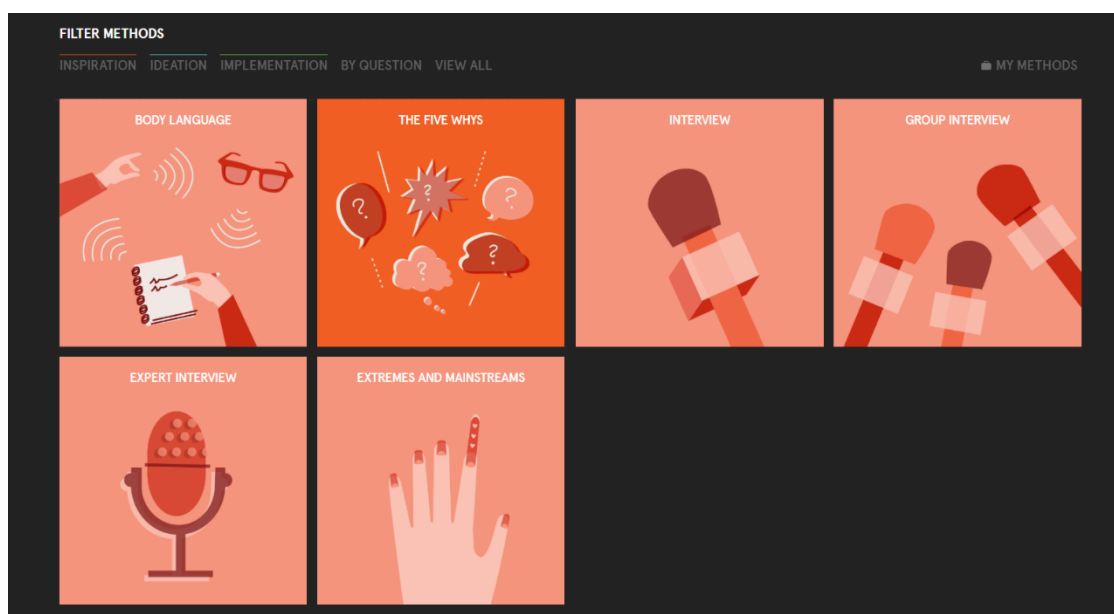
Nämä IDEO.org:n ajattelumallit ovat tärkeitä jokaisen käyttäjälähtöisen suunnittelijan työkaluja ja ne kaikki ovat kytköksissä toisiinsa. Jos et ole optimisti, et luultavasti myöskään luota itseesi ja omiin kykyihisi tarpeeksi, jotta uskaltaisit ottaa riskejä ja epäonnistua. Jos et ole empatiakykyinen, et luultavasti pysty hyppäämään käyttäjän saappaisiin, ja sen takia pitämään häntä suunnittelun keskiössä. Näin ei myöskään synny innovatiivisia, kestäviä ja vaikuttavia ratkaisuja. Ajattelumallit on hyvä omaksua, jotta pystyy todelliseen käyttäjälähtöiseen suunnitteluun sekä vapauttamaan itsensä ja oman luovuutensa uusille ja jopa odottamattomille ideoille. Minulle suunnittelijana on tärkeää oppia omaksumaan kyseiset ajattelumallit ja käyttäjälähtöisen suunnittelijan ominaisuudet (ks. kuva 2), jotta pystyn suunnittelemaan tuotteita, joille on oikea tarve ja tarkoitus.

Kuva 2 Käyttäjälähtöisen suunnittelijan ominaisuudet. (IDEO.org 2015, soveltanut Muhonen 2020)

2.2 Käyttäjälähtöinen suunnittelu – Design kit

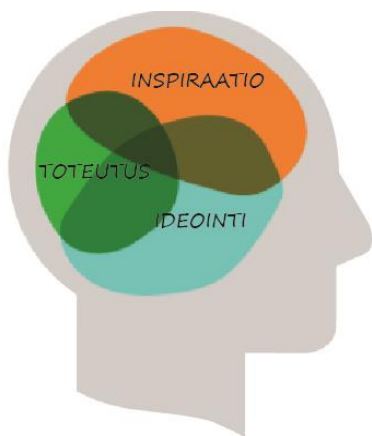
Funktionaalisen treenivaatemalliston suunnittelemisessa käytän apuna Design kitiä, joka on IDEO:n ilmainen oppimisalusta verkossa. Se tarjoaa käytännön vinkkejä käyttäjälähtöisten suunnittelumenetelmien lisäämiseksi mihin vain kontekstiin. Sivustolla opetetaan suunnittelun keskeiset ajattelutavat ja menetelmät sekä opastetaan vaihe vaiheelta, miten ne toteutetaan käytännössä. Sivustolla on selkeät kuvalliset ohjeet jokaisen metodin käyttöön, kuten erilaisten haastattelujen laatimiseen ja toteuttamiseen. Myös jokainen vaihe ja sen metodit on värikoodattu, jotta sivustoa olisi helpompi lukea ja ymmärtää.

Kuva 3 Haastattelumetodit. (Design Kit)

Design Kit kertoo, että käyttäjälähtöisen suunnittelun keskipisteenä on luonnollisestikin käyttäjä. Tarkoituksena on luoda syvä empatia ja ymmärrys ihmisiin, joita varten tuotetta tai palvelua suunnitellaan. Aloitan treenivaatemalliston suunnittelun käyttäjän sekä hänen tarpeidensa ymmärtämisestä, ja lopputuloksena syntyy toivottavasti käyttäjän tarpeita vastaavia ja heidän ongelmansa ratkaisevia tuotteita. (Design Kit.)

Design kit:n mukaan käyttäjälähtöinen suunnittelu koostuu kolmesta vaiheesta. Ensimmäisessä, inspiraatiovaiheessa, keskityn käyttäjän tutkimiseen ja hänen tarpeidensa ymmärtämiseen. Paras tapa luoda syvää ymmärrystä on oppia suoraan ihmisiltä, joille suunnitellaan. Tässä vaiheessa käytän käyttäjän ymmärtämisen apuna haastattelua, havainnointia ja olemassa olevan tiedon tutkimista. Tässä vaiheessa tavoitteenani on saada syvällisempi käsitys käyttäjästä ja hänen tarpeistaan. Haluan tutkia myös lajia, eli Crosstainingia, tarkemmin, jotta saan käsityksen lajin asettamista vaatimuksista treenivaatteille. (vrt. Design Kit.)

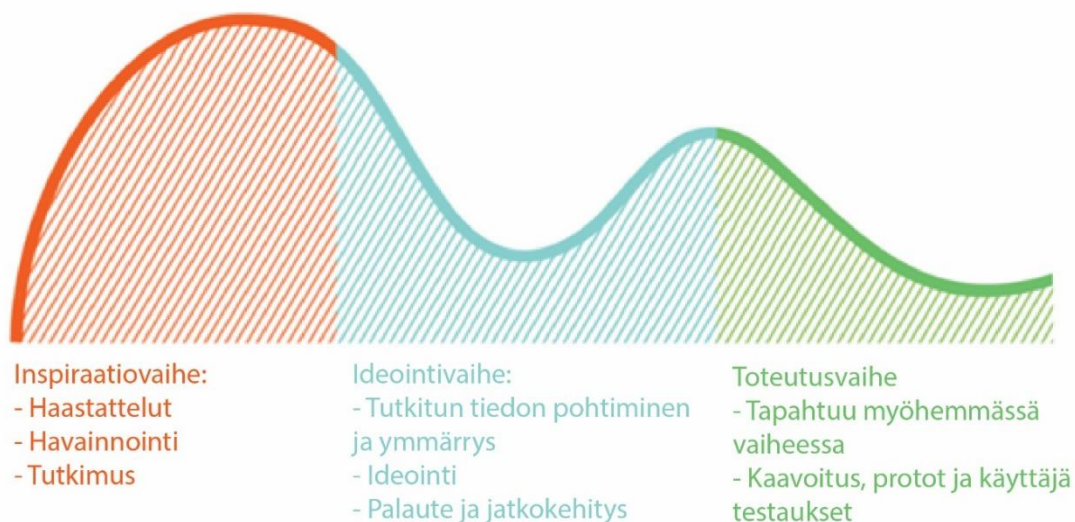
Kuva 4 Suunnittelun kolme vaihetta. (IDEO.org 2015, muokattu.)

Ideointivaiheessa luon ymmärrystä edellisessä vaiheessa opittuun, tunnistan suunnittelumahdollisuudet ja tuotan paljon ideoita. Tässä vaiheessa kaikki hulluimmatkin ideat ovat tervetulleita, sillä ne ovat osa suunnitteluprosessia. Käytän tässä vai-

heessa metodeina ideoiden luonnostelua ja niistä palautteen saamista. Monien ideoiden sekä niiden kehittämisen jälkeen valitaan lopulliset mallit vaatteille. Tässä vaiheessa teen myös väri- ja materiaalisuunnittelua sekä lopullisen mallistolakanan. Tässä vaiheessa tavoitteenani on ymmärtää, miten voin soveltaa edellisessä vaiheessa tutkimaani tietoa vaatteiden suunnittelussa. (vrt. Design Kit.)

Viimeisessä eli toteutusvaiheessa ideat herätetään eloon ja tuodaan markkinoille. Tässä vaiheessa voidaan tehdä myös pilotti versioita tuotteesta käyttäjille pidemmän aikavälin testaukseen. Tämä on hyvä tapa, jotta saadaan oikealta käyttäjältä palautetta tuotteen tai palvelun toimivuudesta. Kun käyttäjä pidetään koko prosessin ajan keskiössä, tuote varmasti menestyy. (Design Kit.)

Opinnäytetyössäni ei ole Design kit:n mukaista toteutusvaihetta, sillä keskityn malliston suunnitteluun. Tietenkin työn konkreettisena tuotoksena syntyy suunnitelmat malliston tuotteista, mutta malliston kaavoitus ja siitä syystä myös prototyyppien testaus loppukäyttäjillä tapahtuu vasta myöhemmässä vaiheessa. Oma malliston suunnitteluprosessiani kuvasin IDEO:n prosessikuvaa mukaillen (ks. kuva 5). Sisällytin kuvaan myös toteutusvaiheen, sillä se liittyy koko malliston luomisprosessiin.

Kuva 5 Oma suunnitteluprosessi IDEO:a mukaillen. (IDEO.org, soveltanut Muhonen 2020)

3 INSPIRAATIO: KÄYTTÄJÄN YMMÄRRYS

Design Kit:n käyttäjälähtöiset suunnittelumenetelmät ovat apunani funktionaalisen treenivaatemalliston suunnittelussa. Tässä luvussa käsittelen inspiraatiovaiheessa luotavaa käyttäjän ymmärrystä. Valitsemani menetelmät ovat: käyttäjän ja lajin maailman tutkiminen ja havainnointi sekä käyttäjän haastattelu.

Koska käyttäjälähtöisen suunnittelun perustana on empatia, minulle on tärkeää, että tunnen käyttäjän ja lajin tarpeeksi hyvin, jotta suunnittelulle on tarpeeksi pohjaa. Käyttäjien haastattelun avulla pyrin saamaan lisää tietoa lajista sekä kuulemaan heidän omista treenivaate-tottumuksistaan ja mielipiteistään nykyisestä urheilu-/treenivaatemarkkinoista. Kerron ensin lajista ja havainnoistani, ja seuraavassa osiossa analysoin haastattelun vastauksia.

3.1 Käyttäjän ja lajin maailma - CrossTraining

Toteutin käyttäjän ja lajin maailmaan tutustumisen katsomalla videoita CrossTrainin harjoittelusta sekä lukemalla tietoa kyseisestä lajista.

CrossTraining on muunnelma Crossfitista, joka on lisensoitu kilpailumuoto. Jos lisenssiä ei omista, ei saa myöskään käyttää Crossfit nimikettä. CrossTraining on siis kiertoharjoittelu/yhdistelmätreeni, joka kehittää voimaa, koordinaatiota, kestävyyttä ja kehoa päästä varpaisiin. (Tikis 2014.)

Kuva 6 (Piqsels)

Harjoittelu tapahtuu intervalliharjoittelun tyyliin joko ryhmäliikuntatunneilla tai yksilöharjoitteluna. Ryhmäliikuntatunneilla hypitään, juostaan, nostellaan, käytetään kahvakuulia tai levypainoja sekä oman kehon painoa. Tunneilla on eri pisteitä, joissa treenataan tiettyä liikettä intensiivisesti ja ennen seuraavalla pisteelle siirtymistä on pieni tauko. Yleisiä CrossTraining-harjoittelun välineitä ovat muun muassa levytangot, leuanvetotangot, boxit, kahvakuulat, kuntopallot, voimistelurenkaat sekä veto- ja työntökelkat. (Tikis 2014 ja Elixia.)

Pelkkiä CrossTraining harjoitteluun tarkoitettuja saleja on ympäri maailmaa, lisäksi monet kuntosalit tarjoavat CrossTraining-ryhmäliikuntatunteja. Lajia harrastetaan pääosin sisätiloissa, mutta sitä voi

Kuva 7 (Tikis)

harrastaa myös ulkona. CrossTrainingia voi harrastaa kaikenikäiset kuntotasosta riippumatta. Ohjatuilla tunneilla ohjaajat antavat eri vaihtoehtoja liikkeen suorittamiseen, jotta kaiken tasoiset pystyvät harjoittelemaan oman kuntotason ääri rajoilla. (Tikis 2014 ja Elixia.)

Liikkeet asettavat omat vaatimuksensa suunnittelemiini treenivaatteisiin. Minun täytyy ottaa malliston suunnittelussa huomioon liikkeet ja niiden kautta tapahtuvat kehon mittojen muutokset eli dynaamiset mitat. En ole itse varsinaisesti kokeillut lajia, mutta minulla on kuitenkin kokemusta lähes kaikista liikkeistä, joita CrossTrainingissa tehdään. Oman kokemuksen kautta osaan myös hieman paremmin ajatella lajin liikeratoja sekä niiden asettamia vaatimuksia vaatteille. Lajia harrastaessa hypitään, nostellaan, juostaan ja kyykätään paljon, joten raajat menevät ääriasentoihinsa.

Yksi kriittinen piste lajin dynaamisissa liikkeissä on lantion mittojen muuttuminen kyykätessä. Siitä voin päätellä, että lantion ja takapuolen alueen pitää housuissa joustaa tarpeeksi, jotta ne antavat mittojen muutokselle tilaa. Toinen kriittinen piste on käden asennot. Kun käsiä nostellaan ja kurkotellaan ylös, tarvitaan kainalon alueelle lisäpituutta, jotta paita ei nousisi liikkeitä tehdessä.

Koska laji on hyvin nopeatempoinen, siinä hikoillaan väkisin. Vaatetusfysiologian näkökulmasta se tarkoittaa sitä, että vaatteiden tulee olla hengittäviä ja kosteutta hyvin siirtäviä. Näihin asioihin voin vaikuttaa materiaalien kautta, jotta käyttäjän olisi mahdollisimman mukava harrastaa lajia.

Koska laji on hyvin nopeatempoinen, siinä hikoillaan väkisin. Vaatetusfysiologian näkökulmasta se tarkoittaa sitä, että vaatteiden tulee olla hengittäviä ja kosteutta hyvin siirtäviä. Näihin asioihin voin vaikuttaa materiaalien kautta, jotta käyttäjän olisi mahdollisimman mukava harrastaa lajia.

3.2 Käyttäjän haastattelu

Haastattelin käyttäjän ymmärrystä varten neljää urheiluvaa/CrossTrainingia harrastavaa naista. Kolme heistä löysin toimeksiantajani Jukan kautta, ja yksi heistä on serkkuni. Olosuhteiden pakosta suoritin kolme haastattelua sähköpostin välityksellä ja yhden kasvotusten. Lähetin kolmelle haastateltavalle kysymykset (ks. liite 1) sähköpostiin ja he vastasivat sitä kautta. Haastateltavat ovat iältään 18, 29, 41 ja 46 vuotta. Heidän pituutensa on 176, 174, 179 ja 178 cm.

Kolme heistä harrastaa CrossTrainingia ja yksi voimanostoa. He kuvailevat kumpaakin lajia raskaaksi ja motivoivaksi, ja kummassakin voi aina ylittää itsensä. CrossTraining on kovatempoinen, kun taas voimanosto ei tapahdu samankaltaisesti intervalliharjoittelun tapaan. Kummassakin lajissa on tosin samoja liikeratoja sekä raajojen ääriasentoja, jotka asettavat vaatteille tiettyjä vaatimuksia liikkuvuuden suhteen. Kummankin lajin kulttuuriin kuuluu myös toisten harrastajien tsemppaaminen ja muilta lisäenergian saaminen.

Kaikkien haastateltavien käyttämät treenivaatteet ovat ominaisuuksiltaan melko samankaltaisia: tärkeintä vaatteessa on hengittävyys, kosteuden siirto, istuvuus, joustavuus, läpinäkymättömyys ja napakkuus sekä kompressio ominaisuudet. Myös kulutuksen kesto mainittiin tärkeänä varsinkin, jos treenaa levytankojen kanssa, sillä se aiheuttaa hankausta etureisiin. Brändejä, joita haastateltavat mainitsivat käyttävänsä, oli ICANIWILL, H&M, Nike, Adidas ja Superdry ja Björn Borg.

Värien osalta tapahtui hieman hajontaa: yhdelle treenivaatteissa värikkyys oli tärkeää, toinen käytti mieluiten mustaa ja valkoista sekä hieman värejä ja viimeinen piti eniten kuviollisia ja tummia treenivaatteita. Värikkäiden vaatteiden kohdalla nousi esiin niiden tuoma virta ja energisyys, tummien sekä kuviollisten kohdalla taas niiden läpinäkymättömyys ja ”anteeksi antavuus” vartalon muotojen tai virheiden kohdalla varsinkin alaosissa.

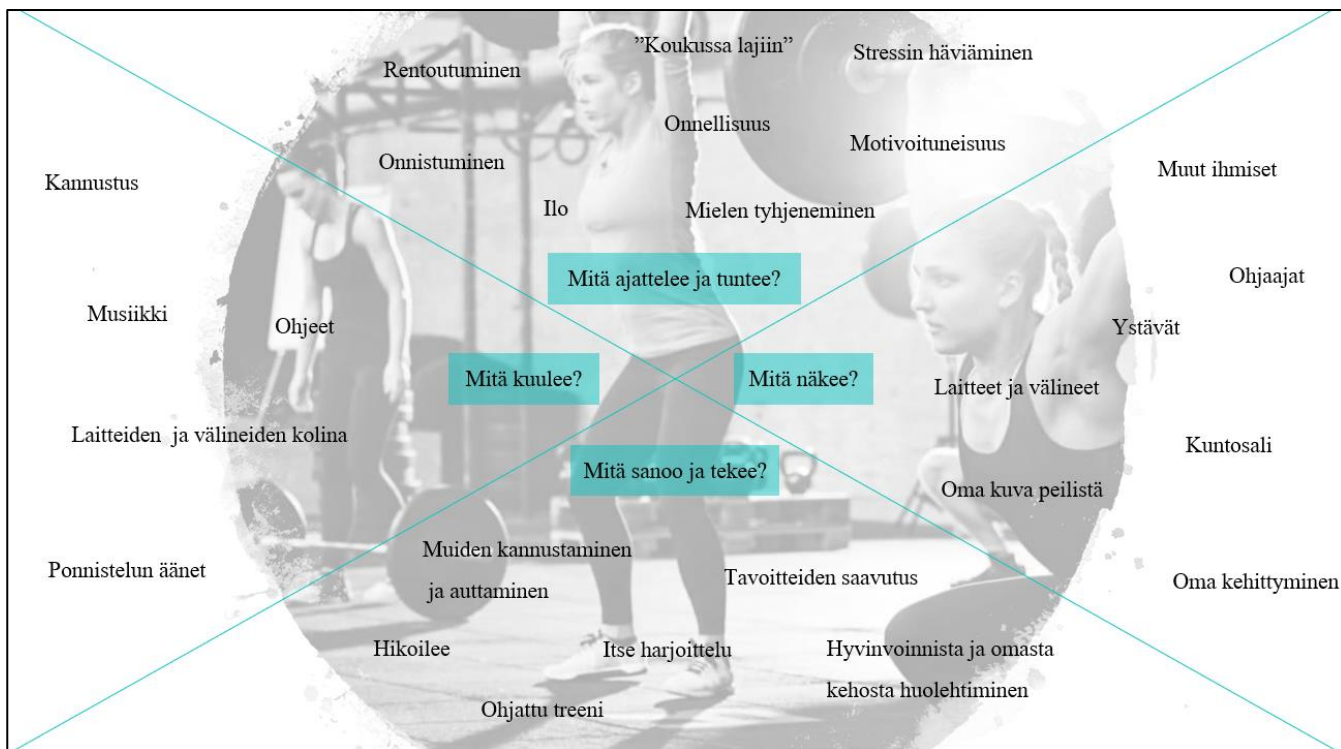
Kaikilla haastateltavilla on ongelmia sopivien treenivaatteiden löytämisessä. Hihojen ja lahkeiden pituus mainittiin ongelmana ja varsinkin alaosissa istuvuus on suuri ongelma pitkällä naisilla. Istuvia trikoita on vaikea löytää, sillä ne jäävät usein vyötäröltä tai lahkeista liian löysäksi tai puristavat vääristä kohdista. Yläosissa ongelmakohtana on riittävä pituus helmassa. Halpojen tuotteiden ongelmana nähtiin niiden nopea muodon menetys ja löystyminen. Haastateltavat toivoivatkin markkinoille tarpeeksi pitkälahkeisia ja -hihaisia vaatteita, niin ulko- kuin sisätreeniin.

Kestävät arvot ja tuotteiden eettisyys ovat kaikille haastateltaville jokseenkin merkityksellisiä. Eettisyys ja ekologisuus kiinnostaa, mutta ne eivät ole ainoita tai ensisijaisia ostopäätökseen vaikuttavia tekijöitä. Tuotteen laadukkuus, istuvuus ja esteettisyys nähdään tärkeänä ostopäätöstä tehdessä. Yksi vaikuttava tekijä on myös hinta: kestävien arvojen mukaiset, ekologisin periaattein valmistetut vaatteet nähdään huomattavasti kalliimpina verrattuna halvempien brändien vastaaviin tuotteisiin.

Valitsin tarkoituksella käyttäjän ymmärryksen kvalitatiivisen menetelmän, sillä tiesin hyötyväni enemmän muutaman käyttäjän syvällisemmästä haastattelusta verrattuna siihen, että olisin toteuttanut esimerkiksi kyselyn monivalintavaihtoehtojen kera. Vastaukset olivat kaikilla haastateltavilla laajoja, ja sain hyvän käsityksen siitä, mitä ongelmia he pitkinä urheilevina naisina kohtaavat treenivaatteiden kanssa. Mielestäni oli myös hyvä juttu, että haastateltavat olivat niin eri-ikäisiä, sillä huomasi, että ongelmat ovat samankaltaisia ikäeroista huolimatta.

Lajia tutkiessa sain käsityksen sen asettamista vaatimuksista treenivaatteille. Käyttäjien haastattelut tukivat ja vahvistivat käsitystä ja antoivat myös uutta perspektiiviä vaatteiden ominaisuuksien suhteen. Teknisiltä ominaisuuksiltaan vaatteiden täytyy olla joustavia, hengittäviä ja kosteutta siirtäviä. Muita ominaisuuksia, joita haastatteluissa tuli esille, ovat esteettisyys, materiaalien laadukkuus ja läpinäkymättömyys sekä värikkyys. Myös istuvuus ja riittävä pituus hihhoissa, lahkeissa ja helmoissa, ovat asioita, joihin kiinnitän huomiota tuotteita suunnitellessa. Haastateltavat harrastavat liikuntaa myös muiden lajien, kuten pyöräilyn ja lenkkeilyn kautta, joten vaatteiden monikäyttöisyys on myös yksi kohta, johon haluan keskittyä. Monikäyttöisyys onkin yksi tulevaisuuden suunnista (ks. luku 4.2.1).

Kokosin lajiin tutustumisen sekä käyttäjä haastattelujen pohjalta empatiakartan, joka kuvastaa käyttäjän ajatuksia ja tunteita lajia harrastaessa (kuva 8).

Kuva 8 Empatiakartta. (Muhonen 2020)

4 INSPIRAATIO: TAUSTATUTKIMUS

Vaikka käyttäjän ymmärrys onkin käyttäjälähtöisen suunnittelun keskiössä, tarvitaan välillä myös enemmän kontekstia ja jo olemassa olevan tiedon tutkimista (Design Kit). Minulle suunnittelijana uutta luodessa on tärkeää tietää tulevaisuuden suunnista ja trendeistä sekä tarkastella muiden brändien vastaavia tuotteita, jotta löydän omalle tekemiselle suunnan. Taustatutkimuksen tavoitteena on siis etsiä tietoa trendeistä ja markkinoilla olevista aiheeseeni liittyvistä tuotteista, ja sen kautta oivaltaa, mihin suuntaan haluan oman mallistoni kanssa edetä.

Tässä luvussa käsittelen taustatutkimustani, joka tukee funktionaalisen urheiluvaatemalliston suunnittelua. Valitsin tutkittavaksi megatrendit, tulevaisuuden urheiluvaatetrendit sekä väri ja materiaali ennusteet kaudelle kevät/kesä 2021 (S/S 21). Sovellan myös kilpailija-analyysia tutkimalla aiheeseeni liittyviä brändejä, heidän tuotteitaan ja arvomaailmaansa.

4.1 Megatrendit

Megatrendi on laaja muutoksen kaari, useasta ilmiöstä koostuva kehityssuunta. Se kuvaa yhteiskunnallista muutosta, joka yleensä tapahtuu globaalilla tasolla. Niiden nähdään usein jatkuvan samansuuntaisina, mutta takeita siitä ei ole: päätöksenteolla on suuri vaikutus. Megatrendit ja niiden ymmärtäminen määrittävät nykyisyyttämme sekä vaikuttavat vahvasti tulevaan. (Dufva 2020, 6.)

Megatrendejä tutkin Sitran julkaiseman Megatrendit 2020 (Dufva 2020) -julkaisun avulla. Tässä osiossa perehdyn tarkemmin mielestäni vaatetusalan kannalta kahteen tärkeimpään megatrendiin: ekologisuuden kysymyksiin ja teknologian kehitykseen. Tietenkin kaikki megatrendit kytkeytyvät jollain tavalla toisiinsa, mutta mielestäni nämä kaksi kehityssuuntaa ovat vaatetusalan näkökulmasta vaikuttavimpia tekijöitä tulevaisuutta ajatellen. Ne ovat myös tärkeitä opinnäytetyöni kannalta, sillä haluan pitää kestäväen kehityksen yhtenä suunnittelun lähtökohtana. Teknologian kehityksen mahdollistamat uudet tavat suunnittelussa kiinnostavat minua myös, ja aion suunnittelijana hyödyntää niitä niin opinnäytetyössäni kuin tulevaisuudessakin.

Tulevaisuutta pohtiessa ja ennakoidessa megatrendien tarkastelu on yksi oleellinen osa, sillä se antaa laajan kuvan tulevaisuuden muutoksista. Yksittäisen megatrendin ymmärtämistä olennaisempaa on kuitenkin ymmärtää kokonaiskuva: mihin laajempaan kokonaisuuteen se liittyy ja miten se linkittyy muihin trendeihin. On tärkeää myös tutkia heikkoja signaaleja, tarkempia trendejä sekä jännitteitä näiden kehityskulkujen välillä. Nykyhetken päätökset vaikuttavat siihen, mihin suuntaan kehitys jatkuu. Kun ymmärtää laajan kokonaiskuvan, voi omalta osaltaan vaikuttaa tulevaisuuteen, niin suunnittelutyössä kuin arkielämässäkin. (Dufva 2020, 6.)

Kuva 9 Megatrendit ja jännitteet. (Dean, 2020)

Sitran Megatrendit 2020 -julkaisussa (Dufva 2020) esitellään viisi tärkeintä tulevaisuuteen vaikuttavaa megatrendien kehityskulkua sekä niiden väliset jännitteet ja kytkökset (ks. kuva 9). Sitran mukaan keskeisin vaikuttava tekijä tulevaisuutta ajatellen on ekologisen jälleerakentamisen kiireellisyys: ilmastonmuutokseen ja sen seurauksiin puuttuminen. Muut megatrendit kytkeytyvät tähän. (Dufva 2020, 9.)

Toinen julkaisun keskeisistä kehityskuluista on myös teknologian sulautuminen kaikkeen: se kehittyy jatkuvasti ja on yhä suurempi osa yhteiskuntaa ja arkielämää. Se tarjoaa uusia ratkaisuja, mutta risiittaisesti lisää energiankulutusta. Teknologian nopea kehitys muuttaa toimintamalleja ja tuotantotapoja ja sen hyödyntäminen vaatii myös ajatusmallien muuttamista. (vrt. Dufva 2020, 9.)

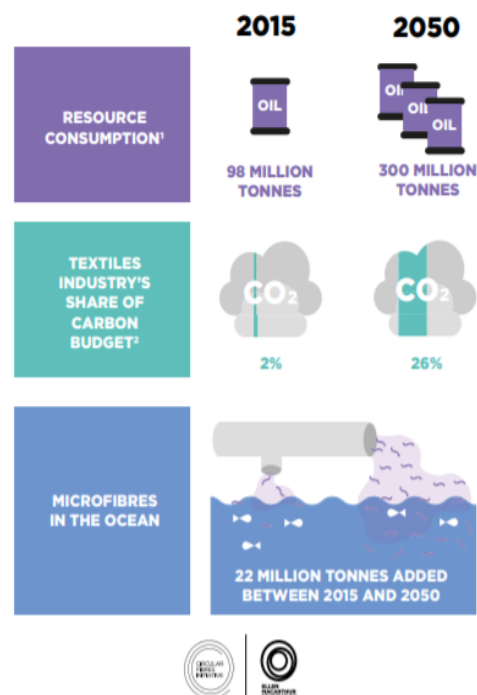
4.1.1 Ekologinen jälleerakentaminen & vaatetusala

Ekologisesta kestävyyskriisistä eli ilmastonmuutoksesta on varoiteltu jo pitkään. Dufvan (2020, 15) mukaan resurssien ylikulutus ja niiden saatavuus sekä jäteongelma muuttaa merkittävästi toimintaympäristöämme. Vaikka toimenpiteisiin kriisin seurauksien hillitsemiseksi onkin jo ryhdytty, on viime vuosina käynyt ilmi, että nopeampia päätöksiä ja konkreettisia, laajoja toimia tarvitaan. Ekologinen kestävyyskriisi ei ole vain tulevaisuutta, vaan jo nykypäivää. (Dufva 2020, 15.)

Tekstiili- ja vaateteollisuuden sanotaan olevan yksi suurista päästöjen tuottajista globaalisti. Sen osuus on noin 2 % globaaleista kasvihuonepäästöistä. Valtaosa päästöistä syntyy raaka-aineiden tuottamisesta. Kuitenkin kaksi kolmasosaa vaatteiden elinkaaren aikana aiheutuvista ympäristövaikutuksista on arvioitu syntyvän sen käytön aikana: vaatteiden huoltaminen kuluttaa runsaasti vettä ja energiaa. (Suomen Tekstiili ja Muoti ry.)

Ellen McArthurin säätiön tutkimuksen (2017, 18) mukaan yksi syylinen vaateollisuuden suuriin päästöihin on pikamuoti, "fast fashion". Vaatebrändit tuottavat jatkuvasti uusia vaatteita ja myyvät niitä usein halpaan hintaan. Samainen tutkimus kertoo, että 15 viime vuoden aikana vaatteiden tuotanto kaksinkertaistuneen, samalla yksittäisten vaatekappaleiden käyttöikä on lyhentynyt 36 %. Jos vaatetta käytettäisiin tuplasti pidempään, vaateollisuuden päästöt vähenisivät jopa 44 %. Tämä pikamuoti-malli kuluttaa energiaa, vettä, kemikaaleja ja uusiutumattomia luonnonvaroja runsaasti. Jos meno jatkuu samanlaisena, vuoteen 2050 mennessä vaateollisuuden osuus on jo neljännes globaaleista päästöistä (ks. kuva 10). (Ellen McArthur säätiö 2017, 18 – 21.)

Kuva 10 Vaateollisuuden päästöt.
(Ellen McArthur säätiö, 2017)

Monet vaatebrändit ja -yritykset ovat onneksi ottaneet ilmastoasiat vakavasti, ja tekevät kestävämpiä valintoja materiaalien ja tuotannon suhteen. Monet suuret brändit, kuten Adidas ja H&M, ovat allekirjoittaneet YK:n Muotiteollisuuden ilmastotekojen peruskirjan. Se on sopimus, jolla vaatebrändit ja heidän jakelijansa sitoutuvat ilmastotoimiin ympäristön puolesta. Yritykset siis käytännössä sitoutuvat vähentämään kasvihuonepäästöjä 30 %:lla 2030 vuoteen mennessä, sekä nollapäästöjen saavuttaminen vuoteen 2050 mennessä. Muotiteollisuuden ilmastotekojen peruskirja julkaistiin joulukuussa 2018 YK:n ilmastokokouksessa Katowicessa, Puolassa. (YK:n ilmastomuutosta koskeva puitesopimus.)

Myös tuotantoketjun pitäminen mahdollisimman lyhyenä on eettinen valinta. Esimerkiksi suomalaisen activewear-vaatebrändi Nepran tuotteet on suunniteltu Suomessa, kankaat ovat Italiasta ja tuotanto tapahtuu Virossa ja osa Suomessa (Nepra). Mielestäni juuri se, että tuotantoketju on kestävä ja läpinäkyvä on tärkeää nyt ja jatkossakin. Olemme toimeksiantajiemme kanssa keskustelleet juuri siitä, että haluamme tuotteiden tuotantoketjun olevan mahdollisimman lyhyt alkaen materiaalien tuotannosta ja päättyen valmiisiin tuotteisiin. Tämä asia minun täytyy ottaa huomioon malliston materiaalien suunnittelussa.

Vaikka vaateollisuus onkin yksi suurimmista päästöjen aiheuttajista globaalisti, on ala menossa kovaa vauhtia kohti kestävämpiä ratkaisuja. Vaateollisuuden muutoksen apuna on jatkuvasti kehittyvä teknologia, joka on apuna innovatiivisissa ja kestävässä ratkaisuissa. Suunnittelijana voin omalta osaltani vaikuttaa vaateollisuuden suunnan muutokseen, suunnitteleamalla mahdollisimman kestäviä, laadukkaita ja eettisiä tuotteita. Haluan malliston tuotteiden materiaalien olevan tarpeeksi kestäviä ja laadukkaita, jotta tuotteen elinikä on mahdollisimman pitkä.

4.1.2 Teknologian kehitys vaatetusalalla

Kun kirjoitan opinnäytetyötäni keväällä 2020, koko maailmaa piinaa COVID-19, koronavirus-pandemia. Tänä aikana teknologian käyttäminen on korostunut entistä enemmän, kun suuri osa työskentelee kotoaan käsin. Vuorovaikutus tapahtuu suurimmaksi osaksi etänä ja virtuaalisessa ympäristössä. Teknologian kehityksen ansiosta olen pystynyt jatkamaan opinnäytetyöni tekemistä, sillä vaikka en ole päässyt kirjastoon, olen pystynyt lukemaan internetistä aineistoja. Myös toimeksiantajien ja ohjaavien opettajien kanssa olemme voineet pitää välikatsauksia ja palavereja etänä.

Digitalisaatio on siis nykypäivää ja teknologia sekä tekoäly kehittyvät jatkuvasti. Teknologian kehityksessä ei ole kuitenkaan olennaista itse teknologia vaan toimintatapojen muutokset. Esimerkiksi yhä useampi asia voidaan automatisoida. Teknologia voi olla apuna kestävämpään yhteiskuntaan siirtymisessä, se mahdollistaa eettisempiä ratkaisuja myös vaatetusalalla. (vrt. Dufva 2020, 38.)

Teknologian kehittyminen on tuonut 3D-mallintamisen vaatesuunnittelun ja tuotannon välineeksi. 3D-mallintaminen ja -suunnittelu on kustannustehokas ja eettinen vaihtoehto, sillä se mahdollistaa kalliiden ja aikaa vievien prototyyppien korvaamisen realistisilla 3D-malleilla. Tällä tavoin tuotekehitysaikaa voidaan lyhentää, sillä satojen mallikappaleiden leikkaus- ja ompeluvaihe poistuvat. 3D-mallintamisen avulla vaatteesta saadaan myös niin realistinen, että kuvia voidaan käyttää markkinointiin ja sosiaalisen median sisällöntuottamiseen. (vrt. VTT Webmaster, 2017.)

3D-mallinnushjelmia on markkinoilla jo erilaisia, yksi niistä on Clo3D. Olen käyttänyt sitä opintojeni aikana ja se on osoittautunut hyväksi työvälineeksi. Treenivaatemalliston suunnittelussa aion käyttää Clo3D-ohjelmaa mallintamalla kaksi malliston vaatetta. Ohjelma on hyödyllinen, mutta koska en ole vielä tarpeeksi nopea sen käytössä, en aio mallintaa kaikkia malliston vaatteita vielä suunnittelu vaiheessa. Tuotteiden kaavoittamiseen, prototyyppien tekemiseen ja jatkokehitykseen aion käyttää Clo3D:tä myöhemmässä vaiheessa.

Teknologian kehitys on tuonut paljon uusia innovaatioita vaatetusalalle, ja ne muokkaavat tätä alaa jatkuvasti, toivottavasti parempaan suuntaan. Minulle suunnittelijana on tärkeää pysyä kehityksessä mukana ja olla ajan tasalla uusimmista innovaatioista, jotta voin saada suunnittelusta kaiken irti. Nuorempana suunnittelijana, uskon uusien suunnittelu- ja mallinnusohjelmien osaamisen olevan valttikortti tällä alalla. Sitä ajatellen, näen 3D-suunnittelun olevan varmasti kestävin vaihtoehto, juuri sen kustannustehokkuuden ansiosta.

4.2 Trendit S/S 21

Maailmassa on paljon trenditoimistoja, joiden tarkoitus on havainnoida ja seurata maailmaa ja yhteiskunnallisia ilmiöitä, löytää heikkoja signaaleja sekä muuttaa ne trendisuuntauksiksi. Trenditoimistojen työ on tärkeää, sillä niiden tuottaman tiedon pohjalta yritykset voivat ennakoida ja tarjota kuluttajille oikeanlaisia tuotteita oikeaan aikaan. Juuri siitä syystä pidän tärkeänä tutkia trendejä oman suunnittelutyöni kannalta. Minulle trendiennusteet antavat yleensä ideoita ja suuntaa sille, mihin päin suunnittelu lähtee.

Opinnäytetyöni trendien tutkimisosuuteen valitsin trenditoimisto WGSN:n. Valitsin sen, koska olen tottunut käyttämään sitä koko ammattikorkeakouluopintojeni ajan, ja koska pidän tavasta, jolla WGSN raportoi tulevia trendejä kuvien ja tekstin avulla. WGSN myös tarjoaa monia eri suuntia tulevaisuuden ennusteissaan, eikä keskity vain yhteen tiettyyn.

Tutkin kevät/kesä 2021-kauden naisten urheiluvaate-trendiennusteita WGSN:n raporttien (Varga 2019, Hall, Muston ja Smith 2020, Harman 2019, Fenton 2019) avulla. Tässä osiossa käsittelem ensin activewear-vaatetrendien pääsuuntia ja yksityiskohtia ja sen jälkeen väri- sekä materiaaliennusteita.

WGSN:n Big Ideas 2021: Active -raportin (Varga 2019) mukaan vuoden 2021 urheiluvaate-markkinat keskittyvät digitaaliseen suunnitteluun, tuotteiden elinkaaren pidentämiseen ja kestävämpiin strategioihin. Digitaalinen suunnittelu nähdään kestäväenä ja kustannustehokkaana ratkaisuna. Kulutustottumukset muuttuvat, kun määrällinen haluaminen muuttuu paremman ja laadukkaamman haluamiseen. Olen huomannut itsessäni jo tämän kulutustottumuksen muutoksen. Nuorempana oli ihaana päästä shoppailemaan, ja mitä enemmän vaatetta osti, sitä parempi. Aikuistuessani tottumukseni ovat muuttuneet vähitellen. Kiinnitän enemmän huomiota yksittäisen tuotteen ominaisuuksiin ja kestävyteen, enkä niinkään ajattele enää, että mitä enemmän sen parempi. (Varga 2019, 2.)

Digitaalisesta suunnittelusta ja 3D-mallintamisesta sekä niiden mahdollisuuksista kerroin jo Teknologian kehitys vaatetusosalalla (4.1.2) -luvussa. Vaikka digitaalinen suunnittelu onkin vasta alkuvaiheessa, WGSN näkee sen olevan urheiluvaateteollisuudessa tulevaisuutta. Itse näen myös digitaalisen suunnittelun ja 3D-mallintamisen olevan kestävämpi vaihtoehto tuotteiden kehittämisessä. Opinnäytetyössäni teen malliston suunnittelun Adobe'n Illustrator-ohjelmalla. Aion myös mallintaa kaksi vaatetta Clo3D-ohjelman avulla, sillä käytän myöhemmin kyseistä ohjelmaa malliston kaavoituksessa apuna. (vrt. Varga 2019, 3.)

Kuluttajat haluavat jatkossakin uutuustuotteita, mutta tulevaisuudessa kulutustottumukset muuttuvat tuotteiden määrällisestä haluamisesta, paremman ja laadukkaamman haluamiseen. Urheilu-

vaate-markkinoilla (ja varmasti muillakin) se tarkoittaa laadukkaampien, funktionaalisten ja paremmin suunniteltujen vaatteiden luomista. Tämä tarkoittaisi siis sitä, että pikamuoti -mallista luovuttaisiin mallistojen tuottamisessa, ja keskityttäisiin kestävämpiin ratkaisuihin. (Varga 2019, 6.)

Mielestäni on hienoa, että kuluttajat alkavat entistä enemmän ymmärtämään kestävyyden ja laadun päälle, eivätkä halua välttämättä sen takia kannattaa pikamuoti-brändejä. Minulle on tärkeää suunnittelemani treenivaatemalliston laadukkuus, ekologisuus ja funktionaalisuus, jotta tuotteet kestävät mahdollisimman pitkään.

Koronavirus-pandemiankin seurauksena kuluttajien asenteet muuttuvat ja kehittyvät myös väistämättä. Kestävä elämäntapa muuttuu, esimerkiksi etätöskentelystä tulee normi, mikä johtaa nopeampaan muutokseen arkipukeutumisen. Monikäyttöisyys vaatteissa korostuu ja suunnittelussa otetaan huomioon mukavuus unohtamatta tyylikkyyttä. Materiaali ja kuituinnovaatiot tuovat lisäarvoa vaatteelle: hygienia, terveys ja hyvinvointi pääfokuksena. Vaatteissa myös ulkoisilta "vaaroilta", kuten viruksilta ja ilmastosta saasteilta, suojaavuus on yhä tärkeämpää ja sitä voi toteuttaa materiaalien ja designin kautta (ks. kuvat 11 ja 12). (vrt. Hall ym. 2020, 2–12.)

Kuva 11 (Kith)

Kuva 12 (Daniel Gregory Natale)

Kun eri lajien samanaikainen harrastaminen kasvaa, kuluttajat haluavat myös vaatteidensa olevan monikäyttöisiä ja tyyliiltään moneen sopivia. Tämä ajatus kannattaa WGSN:n mielestä muistaa leikkauksia ja materiaaleja suunnitellessa. Erottua voi rohkeiden leikkausten sekä värien käytöllä, esimerkiksi "colour-blocking" ja printit ovat hyvä tapa. Epätavallinen ja ei-harmoninen värien käyttö tuo myös eloa niin sanotuille klassikkomalleille. Silueteissa hallitsee 2021 vuonna edelleen lyhyet crop-topit, jotka jättävät keskivartalon paljaaksi. Kerrostetut sporttiliivit ja pyöräilyshortsit ovat myös tulevan vuoden hittituotteita. Vaatteiden mallit vaihtelevat slimmistä laatikkomaisempaan, mutta malli pysyy naisellisina. (Harman 2019.)

Luulen, että varsinkin vaatteiden mukavuus on tulevaisuudessa tärkeää ihmisille. Mukavuus ei kuitenkaan tarkoita nuhjuisia verkkareita ja t-paitoja, vaan mukavat vaatteet voivat olla myös tyylikkäitä. Myös vaatteiden monikäyttöisyys korostuu jatkossa. Treenivaatteita on jo alettu käyttää myös treenin ulkopuolella, minkä takia haluan suunnittelemani malliston olevan tyylikkyyden lisäksi monikäyttöinen; trikoot tai colitsit jalassa voi mennä vaikka suoraan treeniltä kauppaan.

4.3 Värit ja materiaalit S/S 21

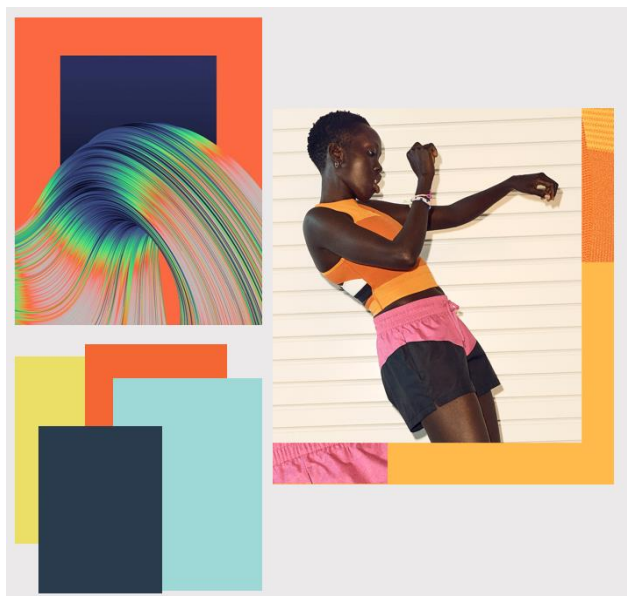
4.3.1 Värit

Tutkin väriennusteita WGSN:n Active Colour Trend Concepts S/S 21-raportin avulla (Kostiak 2019). Kokosin ennusteista myös moodboardit (taulut 1,2,3 ja 4) käyttäen artikkelin kuvia ja tietoja. WGSN:n väriennusteet kevät/kesä 2021-kaudelle on jaettu kahteen eri osaan. Toisessa on pääosassa keinotekoiset sävyt, joiden inspiraationa on digitaalisen kulttuurin leviäminen. Toisessa taas värit ovat paranneltuja luonnonsävyjä, jotka juontuvat kasvavasta tarpeesta irtautua teknologiasta sekä kestävän kehityksen tietoisuuden lisäämisestä. (Kostiak 2019, 2.)

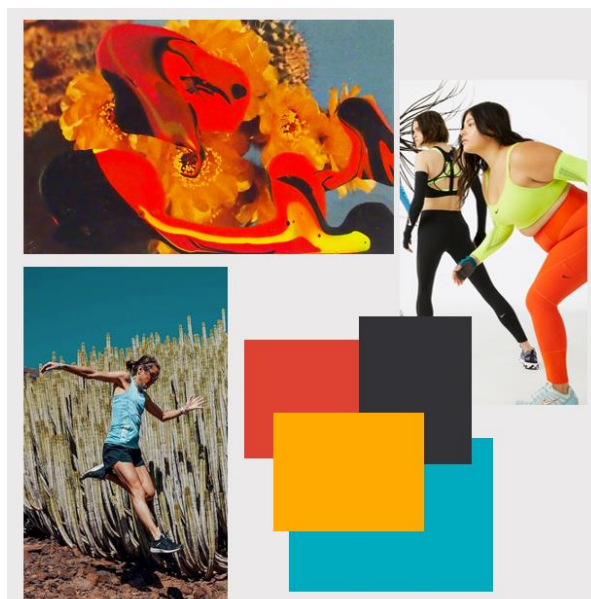
Niin sanotut miesten ja naisten värit siirtyvät koko ajan enemmän syrjään ja unisex-väripaletit tulevat tilalle. Pienemmät, sukupuoleen sitomattomat väripaletit ovat samalla myös kestävämpi vaihtoehto. Monipuolisuutta ja pitkäikäisyyttä vaatteelle tuo myös tiettyyn kauteen sitomattomat värit. (Kostiak 2019, 2.)

Koska opinnäytetyön toimeksiantajien yksi vaatimus mallistolle oli värikkyys, nostin esille WGSN:n väriennusteiden keinotekoiset värit ja niiden käytön. Keinotekoisissa väreissä kirkkaiden värien yhdisteleminen sekä vahvojen kontrastien luominen tuo energisyyttä ja itseluottamusta ihmiselle. Keltainen väri yhdistettynä muihin kirkkaisiin väreihin luo dynaamisen yhdistelmän. Energinen oranssi on jo vaikuttanut suuresti muodissa ja sen suosio jatkaa kasvuaan. Sen yhdistäminen muihin kontrastiväreihin tekee vaatteista entistä energisempiä. (ks. taulut 1 ja 2) (Kostiak 2019, 8 – 12.)

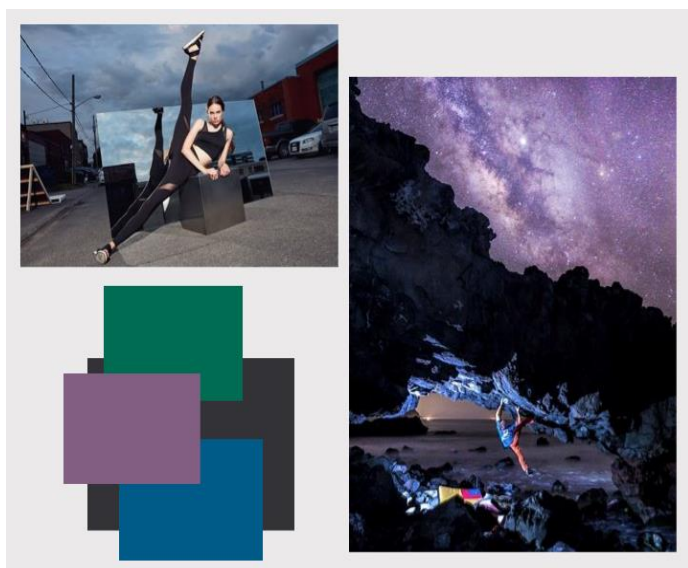
Musta on urheiluvaatteissa vakiintunut väri ja se onkin melko varma ja arvattava valinta. Mustan kanssa voi yhdistellä happamia, ei-harmonisia värejä, mielenkiintoisten tuotteiden luomiseksi (ks. taulu 3). A.I. Aqua on WGSN:n vuoden 2021 väri. Se on niin sanotusti välttämätön väri urheiluvaatteissa yhdistettynä esimerkiksi sävyllisesti samankaltaisiin sinisiin (ks. taulu 4). (Kostiak 2019, 6 – 7.)

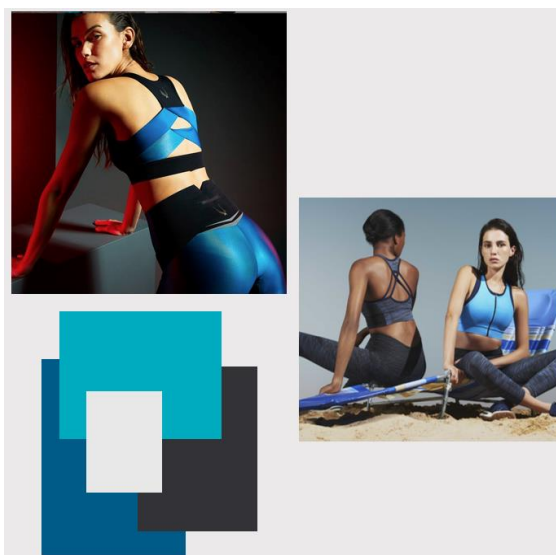
Taulu 1

Taulu 2

Taulu 3

Taulu 4

Energiaa antavat kirkkaat värit ja niiden rohkeat yhdistelmät sopivat suunniteltavaan treenivaate-mallistoon, sillä ne olivat toimeksiantajieni toivomuksena ja ajattelen itsekin värikkäiden vaatteiden tuovan lisää puhtia treenaamiseen. Pidän myös siitä ajatuksesta, että värit ovat unisex, eikä jaoteltu naisten ja miesten väriihin. Tätä ajatusta haluan myös tuoda suunnittelemiini vaatteisiin, sillä olen liian monta kertaa törmännyt tähän kyseiseen "pinkkiä naisille, sinistä miehille"-jaotteluun treeni- ja urheiluvaatteita hankkiessani.

4.3.2 Materiaalit

WGSN:n Active Materials Trend Concepts S/S 21-artikkelin (Harman 2019) mukaan kevät/kesä 2021-kauden urheiluvaatemateriaaleissa pääpaino on keveydessä ja kestävyudessa. Materiaalien ominaisuudet häilyvät arki- ja urheiluvaatteiden rajalla luoden monikäyttöisen vaateen. (Harman 2019, 2.)

Keveyttä urheiluvaatteeseen saa second skin -jerseyllä (kuva 15), jonka joustava ja vakaa rakenne luo kestävän materiaalin, joka sopii moneen käyttötarkoitukseen. Kosteutta siirtävät ja hankaamat-
tomat neulosrakenteet tuovat myös vaatteeseen mukautuvuutta ja joustavuutta, sekä mahdollista-
vat kiinnostavien siluettien luomisen, lisäämättä kuitenkaan turhaa massaa vaatteeseen. Ulkoasuissa
puolestaan käytetään materiaaleja, joissa yhdistyy läpinäkyvyys, hengittävyys ja suoja (kuva 14).
(Harman 2019, 3 - 10.)

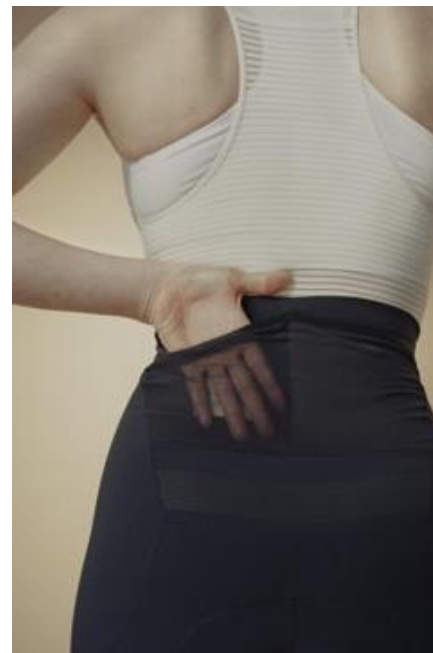
Samojen vaatteiden käyttäminen niin arkena kuin urheillessa on tulevaisuutta. Niinpä materiaalien
täytyy myös olla monikäyttöisiä. Tästä hyvä esimerkki on Matte-Dri-jersey (kuva 13), jonka kuiva
käsituntuma ja hienostunut mattapinta antaa tyyille enemmän joustavuutta. Matte-Dri on sportti-
nen, mutta samalla tyylikäs materiaalivalinta. Se on myös hyvin kosteutta siirtävä ja se säilyttää
mattaisen ulkonäön hikoillessakin. (vrt. Harman 2019, 5.)

Kuva 13 (Nike)

Kuva 14 (Under Armour)

Kuva 15 (Rapha)

Mitä pidemmälle tulevaisuuteen mennään, sitä tärkeämpää on materiaalien eettisyys ja pitkäikäi-
syys. Kestävyys koko kuidun elinkaaren läpi on hyvin tärkeää. Kasvipohjainen kankaiden värjäys kas-
vattaa suosiotaan mentäessä kevät/kesä 2021-kaudelle. Kestävää kehitystä on myös materiaalien
uudelleen käyttö. Esimerkiksi vanhoista teltoista, laskuvarjoista ja armeijan ylijäämästä luodaan
uutta ja innovatiivista designia. (vrt. Harman 2019, 8 - 14.)

Pidän ajatuksesta, että vaate voi olla monikäyttöinen eikä vaan tiettyä tarkoitusta varten. Niin kuin aiemmin jo kirjoitin, haluan tuoda monikäyttöisyyden myös omaan suunnitteluuni. Materiaalivalinnoilla voi osaltaan vaikuttaa vaateen monikäyttöisyyteen. Myös ekologisuus ja kestävät materiaalit ovat mielestäni tärkeitä. Malliston materiaaleja valitessa haluan varmistaa, että ne ovat kestävä kehityksen periaatteiden mukaisia. Materiaalivalinnoilla voi vaikuttaa myös vaateen käyttömukavuuteen. Varsinkin urheiluvaatteissa materiaalien täytyy kestää kulutusta, olla joustavia, hengittäviä ja siirtää kosteutta.

4.4 Kilpailija-analyysi

Kilpailija-analyysi tarkoittaa kohdemarkkinoiden profiilin tunnistamista, jäsentämistä ja määrittelyä. Siihen sisältyy yrityksen tai suunnittelijan oma näkemys kilpailijoista ja kilpailevista brändeistä sekä kuluttajien kokemus ja käsitys toimialan brändeistä. Kyse on siis myös markkinoiden kokonaisvaltaisen ilmeen arvioinnista. (Nuutinen 2004, 154.) Opinnäytetyössäni sovellan kilpailija-analyysia tutkimalla aiheeseeni liittyviä brändejä: heidän tuotteitaan ja arvomaailmaansa. Saamani tiedon avulla toivon löytäväni suunnan omalle suunnittelulle. Tekemässäni kilpailija-analyysissä ei ole mukana kuluttajien käsityksiä ja kokemuksia brändeistä.

Urheiluvaatebrändejä on lukuisia ympäri maailmaa ja tarjontaa löytyy laidasta laitaan. Omaa treenivaatemalliston suunnittelua ajatellen, rajasin kilpailija-analyysia muutamaaan pohjoismaiseen urheilu- ja treenivaatebrändiin. Tutkimani brändit ovat: suomalaiset Népra ja Biancaneve sekä ruotsalaiset ICANIWILL ja Röhnisch.

Melkein kaikilla vertailemistani brändeistä oli yhteisenä tekijänä kestävät arvot. Nettisivuilla tuodaan esille oman brändin tarina sekä kestävä kehityksen periaatteet omassa brändin toiminnassa. Oli hienoa huomata, että melkein kaikkien brändien kankaat tulevat Euroopasta ja tuotanto tapahtuu myös Euroopan ja Baltian maissa. Kun tuotantoketju on mahdollisimman lyhyt, ei kuljetuksesta aiheutuvia päästöjä synny niin paljon, kuin esimerkiksi Aasiasta kuljettaessa.

Kaikki kyseisistä brändeistä käyttää tekokuituisia materiaaleja, oletan, että teknisten ominaisuuksien takia. Teknologian kehityksen ansiosta tekokuituja voi kuitenkin kierrättää ja niistä valmistaa uutta materiaalia. Esimerkiksi suomalainen Népra käyttää kierrätettyä polyamidia osassa tuotteistaan ja ruotsalaisella Röhnisch:lla on erikseen Better choice (parempi valinta) -mallisto, jonka tuotteet on tehty pelkästään kierrätysmateriaaleista, jotka eivät sisällä fluorattuja hiilivetyjä, hopeaioneja eikä biohajoavia kalvoja. (Népra, Röhnisch.)

Tutkimillani brändeillä on malleja laidasta laitaan. Osa brändeistä on selvästi keskittynyt minimalistisuuteen vaatteiden rakenteissa ja väreissä, osalla taas yksityiskohtia, värejä sekä printtejä on vaatteissa enemmän. Esimerkiksi ICANIWILL suosii tuotteissaan paljon eri värejä pastellisävyyistä kirkkaampiin, kun taas Biancaneven tuotteiden värimaailma on tummempi. Jokaisella brändillä on kuitenkin oma, tunnistettava tyylinsä. (ICANIWILL, Biancaneve.)

Halusin myös vertailla brändien kokotaulukoita, sillä se liittyy omaan suunnittelutyöhöni olennaisesti. Havaittiin, että osalla brändeistä ei ollut edes saatavilla kokotaulukkoa nettisivuillaan. Tai sitten ne olivat niin vaikeasti löydettävissä, että itse en niihin käsiksi päässyt. Joka tapauksessa brändit, joiden kokotaulukot löysin, olivat suurin piirtein samalla tavalla mitoittaneet tuotteensa. Vaatteet olivat standardimittojen mukaisia, eikä ne hihojen tai lahkeiden pituudelta istuisi kovinkaan hyvin todella pitkille naisille. Varsinkin pitkien, treenaavien naisten kohdalla ongelmana on myös muut tuotteiden mitat. Esimerkiksi tavoitteellisesti treenaavan, lihaksikkaan naisen vyötärö voi olla hyvin kapea, eli kokotaulukon mukaan hän olisi XS-kokoa. Kuitenkin hänen kehittyneet pakaransa tuovat lisää lantion mittaan, joten kokotaulukon mukaan hän olisikin L-kokoa. Pääosin urheiluvaatteet ovat kuitenkin hyvin joustavaa materiaali, mikä antaa kokotaulukoille hieman joustovaraa.

Kilpailija-analyysin tekeminen oli hyödyllistä, sillä sen avulla sain kartoitettua, millaista tarjontaa treenivaatteissa jo löytyy, mitä mahdollisesti puuttuu ja mihin suuntaan aion omassa suunnittelutyössäni pyrkiä. Esimerkiksi kestävyys ja eettiset valinnat ovat tärkeitä minulle henkilökohtaisesti ja haluan sen myös näkyvän omassa suunnittelussa. Haluan myös suunnitella tuotteita, jotka kestävät käytössä pitkään ja ovat ajattomia, eikä niinkään jonkin pinnalla olevan ohimenevän trendin mukaisia. Muiden yritysten tuotteita havainnoidessa huomasin myös asioita ja yksityiskohtia, joita en itse halua sisällyttää tuotteisiin, joita suunnittelen. En halua suunniteltavassa treenivaatemallistossa olevan turhia yksityiskohtia, joilla ei ole mitään perusteltua funktiota tuotteessa, esimerkiksi turhia leikkausaukkoja.

5 IDEOINTI: SUUNNITELU

Funktionaalisen treenivaatemalliston suunnittelun pohjana minulla on käyttäjälähtöisen suunnittelumenetelmien avulla keräämäni tieto, jota käyn läpi opinnäytetyössäni. Taustatutkimus tukee suunnittelutyötäni, sillä tietoni lajista ja käyttäjistä on syvällisempää. Suunnittelun pohjana on myös toimeksiantajieni alkuluonnokset malliston tuotteista, joita jatkokehitän ja muokkaan funktionaalisemmiksi. Tässä osassa kerron suunniteltavasta mallistosta: sen tarinasta ja suunnittelusta ja siitä, mitä sisällytän siihen kaiken tekemäni taustatutkimuksen ja havainnoinnin pohjalta.

5.1 Malliston tarina ja suunnittelun ohjenuorat

Nuutisen (2004, 155) mukaan malliston tarina on ehdotus siitä, millä tavalla väri, materiaali ja muoto täydentävät ja korostavat toisiaan suunniteltavassa mallistossa. Malliston tarinan avulla pystyn myös rajamaan ja tekemään valintaa siitä, mitä haluan mallistoon sisällyttää laajan taustatutkimuksen jälkeen. Malliston tarinaa voi toteuttaa monella eri tavalla ja minä valitsin tavaksi tunnelma-aulun, eli moodboardin (taulu 5). Sen avulla pyrin luomaan yhteyttä käyttäjän maailmaan, hänen tarpeisiinsa ja tunteisiinsa sekä herättämään uusia tunteita. Moodboardissa on tunnelmakuvia, muotokieltä, värejä ja sanoja, jotka kuvastavat malliston konseptia.

(vrt. Nuutinen 2004, 155, 158)

FUNCTIONAL.

COLOURFUL.

ENERGETIC.

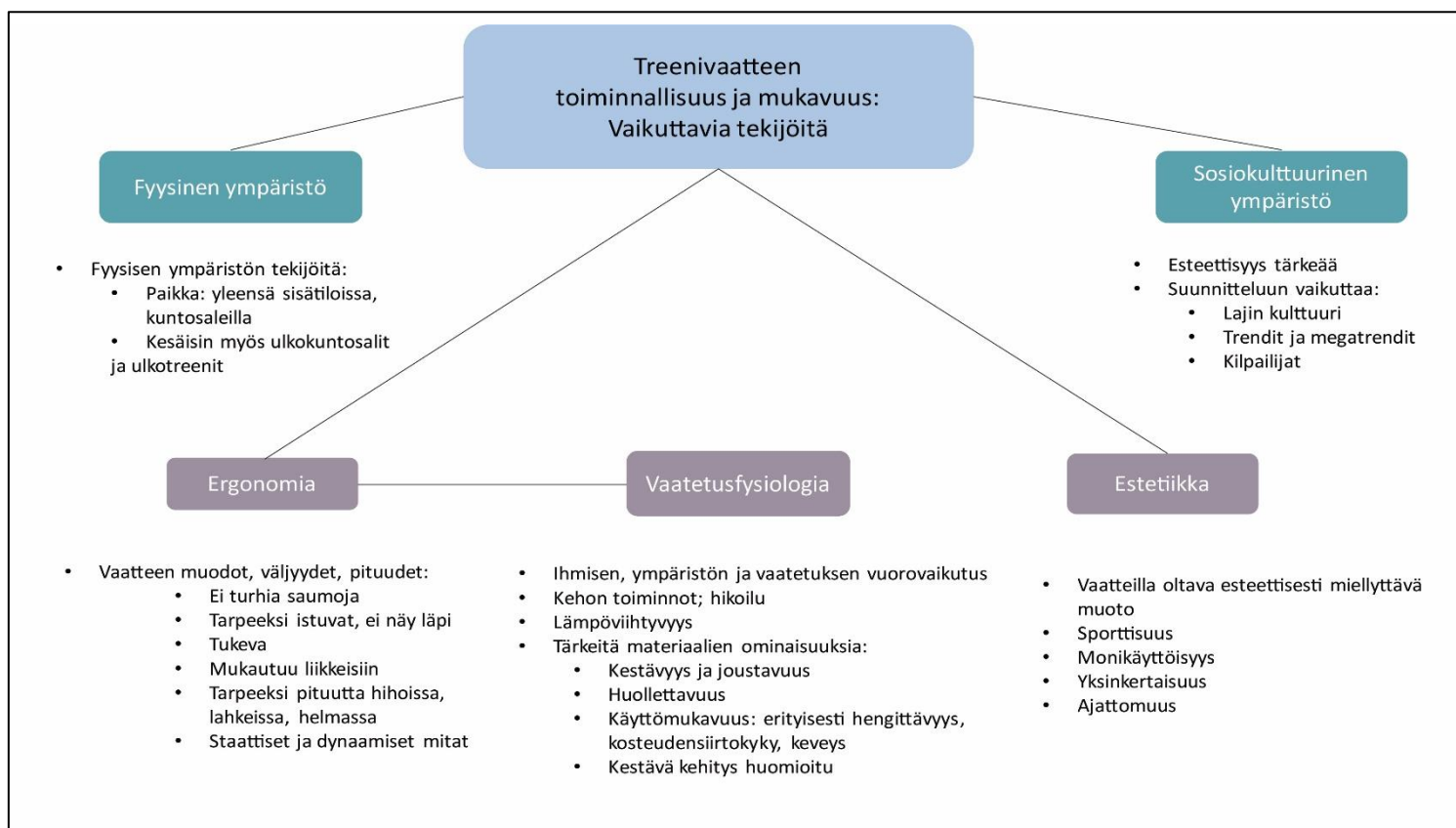
Malliston suunnittelun ohjenuorat määräytyivät toimeksiantajien kriteereiden, yhteisten tavoitteidemme sekä lajin vaatimusten ja käyttäjien pohjalta. Malliston päämääränä on luoda istuvia ja toimivia treenivaatteita pitkille naisille. Pääarvoina on esteettisyys, laadukkuus ja kestävyys. Mallisto koostuu värikkäistä, muotokieleltään suoralinjaisista ja sporttisista vaatteista. Vaatteiden värikkyys ja istuvuus ovat myös toimeksiantajien kriteereitä mallistolle. CrossTraining asettaa lajina suunnittelulle vaatimuksia: kehon liikkeet ja toiminnot sekä dynaamiset mitat täytyy pitää mielessä vaatteiden maljeja sekä materiaaleja suunnitellessa. Mallistoon kuuluu collegehousut ja -paita, treenitrikoot ja -pusero sekä shortsit.

Taulu 5 (Muhonen 2020)

5.2 Malliston funktionaalisuus

Urheiluvaatteita suunnitellessa myös vaateen funktionaalisuutta, eli toimivuutta, on tärkeä ymmärtää. Funktionaalinen tarkoittaa toiminnallista. Vaate on funktionaalinen, kun se on mukava päällä; se ei rajoita liikkeitä, purista, hiosta eikä se päällä ole liian kylmä tai kuuma. Mukavuuden edellytys on myös se, että vaate on mieluinen, käyttötarkoitukseen ja tilanteeseen sopiva sekä käyttäjän mielestä esteettinen. (Risikko ym. 2006, 7.)

Vaateen toiminnallisuuden ja mukavuuden keskeisiä vaatimuksia on Pakarisen (2017) mukaan ergonomia, vaatetusfysiologia ja estetiikka. Funktionaalisen pukeutumisen suunnitteluun liittyy myös lajin fyysinen ympäristö eli se, missä lajia harrastetaan sekä lajin sosiokulttuurinen ympäristö. Minun on funktionaalisten vaatteiden suunnittelussa otettava nämä kaikki osa-alueet huomioon. Treenivaatteen toiminnallisuuteen ja mukavuuteen vaikuttavia tekijöitä oman työni kannalta erittelen tarkemmin kuvassa 16. (Pakarinen 2017.)

Kuva 16 (Muhonen 2020)

Ergonomian osa-alueella otetaan huomioon kehon liikkeet ja asennot ja ihmisen staattiset ja dynaamiset mitat (Pakarinen 2017). Niiden huomioiminen suunnittelussa on minulle tärkeää, sillä Cross-Trainingia harrastaessa raajat menevät ääriasentoihinsa, ja se vaikuttaa vaateen muotoon, väljyyksiin ja pituuksiin sekä materiaalivalintoihin (ks. kuva 16).

Yksi keskeinen ergonomian osa-alue on vaatetusfysiologia. Siinä huomioidaan ihmisen, ympäristön ja vaatetuksen vuorovaikutus sekä kehon toimiminen (Pakarinen 2017). Vaatetusfysiologiaan kuuluu

olennaisena osana lämpöviihtyvyys. Risikon ja Marttila-Vesalaisen (2006, 25) mukaan lämpöviihtyvyys on olotila, jossa ihminen on tyytyväinen ympäristöoloihin. Hän kokee olonsa lämpötilan kannalta viihtyisäksi eikä hänellä ole liian kylmä eikä liian kuuma. Ihminen tuottaa lämpöä aineenvaihduntansa kautta ja luovuttaa sitä kuivalla ja kostealla lämmönluovutuksella. Hien haihtuminen ja on tehokkain tapa luovuttaa lämpöä, ja ihminen voi hikoilla raskaan urheilusuorituksen aikana jopa 2000 grammaa tunnissa, hetkellisesti jopa 4000 grammaa. Osa hikoilukosteudesta siirtyy iholta nestemäisessä muodossa pois. Koska CrossTraining on kovatempoinen laji ja siinä hikoillaan paljon, on se tärkeää huomioida tekstiilimateriaalien valinnassa. Materiaalien on oltava ominaisuuksiltaan todella hengittäviä, kosteudensiirtokykyisiä ja kevyitä, jotta käyttäjällä olisi mahdollisimman mukava olo lajia harrastaessa. (Pakarinen 2017, Risikko ym. 2006, 25 – 30, 52 – 55)

5.3 Malliston materiaalit ja värit

Materiaalien keveys, kulutuksen kesto ja kestävä kehityksen periaatteiden mukaisuus jäi päällimmäisenä mieleeni materiaalitrendejä tutkiessa (ks. luku 4.3.2). Samojen vaatteiden käyttäminen moneen eri tarkoitukseen on myös tulevaisuutta, joten monikäyttöiset materiaalit ovat hyvä valinta treenivaatteita suunniteltaessa, esimerkiksi mattapintaiset tekniset materiaalit sopivat moneen. Kestävien arvojen ja eettisyyden tärkeys kasvaa koko ajan ja materiaalien pitkäikäisyys on osa sitä.

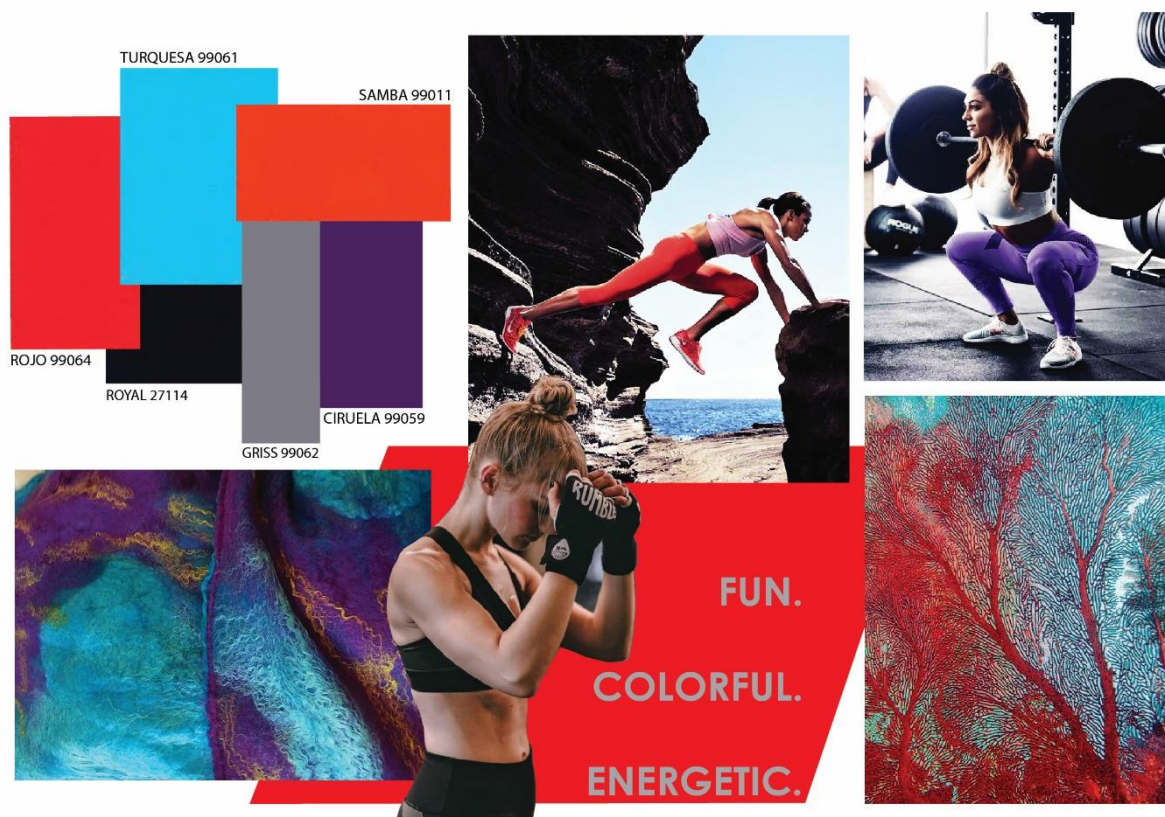
Suunnittelimme materiaaleja yhdessä toimeksiantajien kanssa. Olimme kaikki yhtä mieltä siitä, että materiaalien tulee olla laadukkaita, teknisiltä ominaisuuksiltaan kovatempoiseen liikuntaan sopivia ja niiden tulisi olla lähellä tuotettuja, jotta tuotantoketjun saa pidettyä mahdollisimman lyhyenä. Koska Jarnolla on kokemusta ja tietämystä kankaista, hän etsi sopivan materiaalivalmistajan.

Materiaalivalmistajaksi valikoitui forssalainen Foxa Oy, joka kehittää ja valmistaa työ-, armeija- ja ulkoiluvaatekankaita. Heidän valikoimiinsa kuuluu myös teknisiä kankaita. Foxan myyntikonttori, tekstiililaboratorio sekä kangasvarasto sijaitsevat Forssassa, mutta kankaat valmistutetaan muualla. Foxalla on kestävä kehityksen mukaiset arvot: se pyrkii toimimaan niin, että ympäristö kuormittuu mahdollisimman vähän. Heidän tavoitteenaan on kankaat, jotka ovat kestäviä ja joiden elinkaari on mahdollisimman pitkä. He myös vaativat, että heidän yhteistyötehtaansa noudattavat YK:n määrittämää kymmentä periaatetta (United Nations Global Concept), jotka koskevat ihmisoikeuksia, työntekijöiden asemaa, ympäristöasioita ja korruptiota. (Foxa Oy.)

Jarno tilasi Foxan eurooppalaisten tehtaiden materiaalinäytteitä ja niitä tulikin iso kasa. Niistä valikoimme yhdessä mallistoon mielestämme sopivimmat vaihtoehdot. Materiaaleja valitessa kiinnitimme erityisesti huomiota kankaiden tuntuun iholla sekä joustavuuteen/palautuvuuteen, sillä kaikkien vaihtoehtojen tekniset ominaisuudet olivat lähestulkoon samat. Potentiaalisia materiaali vaihtoehtoja valikoitui paljon, ja sain vapauden valita niistä omasta mielestäni parhaimmat jokaiseen malliston tuotteeseen. Valitut kankaat on tuotettu Espanjassa OEKO-TEX standardin mukaisesti, ja ne ovat ulkonäöltään mattapintaisia. Valituilla kankailla on myös todella hyvä hankauksenkesto: yli 300 000 kierrosta (standardin ISO 12947-2 mukaisesti testattu), kun perusvaatimus vaatetuskaikalle on 7000 kierrosta (Ryynänen 2019).

Tein värisuunnittelua trenditutkimuksen (ks. luku 4.3.1) sekä valittujen materiaalien väri vaihtoehtojen pohjalta. Värikartassa (ks. taulu 6) pääosassa on värikkyys, sillä se oli yksi malliston kriteereistä. Värien trenditutkimuksessa nousi esille unisex-ajattelu sekä kirkkaiden värien rohkeat yhdistelmät ja kontrastit. Halusin sisällyttää ne myös omaan suunnitteluuni.

Taulu 6 Värikartta (Muhonen 2020)

5.4 Malliston suunnittelu, tasokuvat ja Clo3D-mallintaminen

Aloitin malliston vaatteiden suunnittelun käsin luonnostelemalla suunnittelun ohjenuorien mukaisesti. Piirsin paljon ideoita, minkä jälkeen rajasin ideoitani niin, että jokaisesta vaatteesta on muutama vaihtoehto. Ne piirsin tarkoiksi tasokuviksi. Esittelin vaihtoehdot tasokuvina toimeksiantajalleni Jukkaalle. Muutamaan malliin tuli muutoksia esittelyn jälkeen. Shortsien lahkeita lyhennettiin ja collegehousujen vyötärön kiristysnyöri siirrettiin housun sisäpuolelle. Jukka kuitenkin piti jokaisen vaateen useammasta vaihtoehdosta, joten mallisto hieman paisui suuremmaksi kuin alun perin oli tarkoitus.

Halusin myös mallintaa yhden asukokonaisuuden Clo3D-ohjelmalla, sillä käytän ohjelmaa myöhemmin malliston kaavoitukseen. Vaatteiden mallinnus onnistui melko vaivattomasti, mutta ongelmia ilmeni muun muassa kankaan mallinnuksessa, sillä en saanut sitä vastaamaan ominaisuuksiltaan täysin konkreettista kangasta. Mielestäni ohjelmassa täytyisi olla enemmän kangasvaihtoehtoja sekä niiden ominaisuuksien säätöasetuksia.

Tein mallistosta mallistolakanan (liite 2), joka sisältää tunnelmataulun, värikartan ja materiaalit sekä tuotteiden esitys- ja tasokuvat värillisinä ja Clo3D-mallinnuksen yhdestä asukokonaisuudesta. Mallistolakanan lisäksi tein jokaisesta tuotteesta erillisen tuotekortin (liite 3), jossa on tuotteen yksityiskohtaisemmat tiedot: materiaalit, lisätarvikkeet sekä ompelu- ja hoito-ohjeet. Tuotekortit ovat hie-man keskeneräisiä, sillä niistä puuttuu vaatteiden mittatiedot. Vaatteiden mitoitus tapahtuu kaavoi-tuksen yhteydessä. Myös malliston virallinen nimi sekä tuotteiden nimet mietitään toimeksiantajien kanssa myöhemmin. Osa mallistolakanasta sekä kaikki tuotekortit ovat minun ja toimeksiantajieni hallussa, sillä ne ovat liikesalaisuuksia niin kauan, kunnes mallisto julkaistaan.

6 POHDINTA

Olen aina pitänyt itseni haastamisesta ja uuden oppimisesta. Tämä opinnäytetyö-projekti opetti kokonaisuudessaan paljon ja oli tarpeeksi haastava minulle. Opinnäytetyön tavoitteiksi asetin projektin alussa tietojen ja taitojen syventämisen funktionaalisen vaatteiden suunnittelussa sekä uuden oppimisen malliston suunnittelussa. Syvensin todellakin jo aiemmin oppimaani, sillä jouduin miettimään hyvin yksityiskohtaisesti vaatteiden toimivuutta; muotoja, rakenteita ja materiaaleja. Se teki projektista myös minulle sopivan haastavan.

Funktionaalisen treenivaatemalliston tavoitteena oli luoda vaatteita, jotka ovat kohderyhmän tarpeisiin sopivia. Minulle oli alusta asti tärkeää, että tuotteiden käyttäjät ovat suunnittelun lähtökohtana ja keskiössä koko suunnittelun ajan. IDEO:n käyttäjälähtöiset suunnittelumenetelmät olivat apunani suunnittelussa. Ne olivat hyödyllisiä, sillä niiden avulla pääsin syventymään tarkemmin käyttäjän sekä lajin maailmaan ja siihen, mitä vaatimuksia ne asettavat vaatteille. Menetelmien avulla osasin ottaa malliston suunnittelussa vaatimukset sekä käyttäjän paremmin huomioon.

Käyttäjälähtöiseen suunnitteluun kuuluu myös IDEO:n mindsetit ja käyttäjälähtöisen suunnittelijan ominaisuudet, joihin myös tutustuin opinnäytetyötä tehdessäni (ks. luku 2.1). Tavoitteenani oli omaksua näitä ajatusmalleja aiempaa enemmän sekä oppia luottamaan omaan ammatilliseen osaamiseeni. Projektin aikana olen oppinut luottamaan enemmän itseeni ja omiin kykyihini. Minun täytyi asettua asiantuntijan asemaan jo heti projektin alussa, sillä toimeksiantajillani ei ollut kovinkaan paljon kokemusta vaatteiden suunnittelusta tai esimerkiksi niiden rakenteista. Oli jännittävää ja jopa pelottavaa asettua asiantuntijan rooliin, mutta tiesin, että saan tarvittaessa neuvoa ja tukea opinnäytetyön ohjaajaltani. Toimeksiantajat osoittivat luottamusta asiantuntijuuttani kohtaan ensimmäisestä tapaamisestamme lähtien, ja siitä tuli minulle todella hyvä ja luottavainen olo.

Ajatusmalleihin kuuluu myös alkusumun kestäminen sekä optimistisuus. Tässä projektissa oli myös alkusumu, niin kuin yleensä projektien alussa on. Olen jo aiemmin opintojeni aikana oppinut, että alun epäätöisyys kuuluu osana suunnitteluprosessiin. Vaikka sen tiedostaa, tuntuu silti se aina stressaavalta. Ajattelen, että itseluottamuksen kasvun myötä, olen myös alkanut sietämään enemmän alun stressaavaa epäätöisyyttä. Siteerasin aiemmin John Bielenbergiä, joka sanoo optimistisuuden olevan asia, joka ajaa eteenpäin. Tämän projektin aikana minulla on ollut päiviä, jolloin tuntuu, ettei mikään onnistu. Optimistinen ajatteluni kehittyi projektin aikana ja uskon, että juuri se auttoi minua eteenpäin vaikeampina päivinä. Osaltaan sekin auttoi, että toimeksiantajani olivat aina todella positiivisia ja kannustavia minua ja tekemistäni kohtaan.

Malliston ohjenuorat muotoutuivat toimeksiantajien, yhteisten tavoitteidemme sekä lajin vaatimusten ja käyttäjien pohjalta. Päämääränä oli istuvat ja funktionaaliset treenivaatteet pitkille naisille ja pääarvoina esteettisyys, laadukkuus ja kestävyys. Myös vaatteiden muotokieli; värikkyyys, suoralinjaisuus ja sporttisuus, kuului ohjenuoriin. Mielestäni onnistuin ottamaan lajin asettamat vaatimukset (vaatetusfysiologian ja liikkeet) sekä ohjenuorien mukaisen estetiikan huomioon vaatteiden muo-

doissa, rakenteissa, väreissä ja materiaaleissa. Vaatteiden kestävyys ja laadukkuus toteutuivat materiaalivalintojen kautta. Se, ovatko vaatteet oikeasti toimivia, lajia sekä käyttäjiä ajatellen, selvinnee vasta myöhemmin, kun käyttäjät pääsevät testaamaan vaatteita.

Kaiken kaikkiaan onnistuin mielestäni suunnittelemaan kriteereiden ja vaatimusten mukaisen malliston, jonka vaatteet ovat myös monikäyttöisiä muotokielensä ansiosta. Uskon mallistolla olevan uutuusarvoa, sillä haastattelemieni käyttäjien mukaan pitkien henkilöiden on vaikea löytää istuvia treenivaatteita.

Tein malliston suunnittelutyötä melko itsenäisesti. Sain onneksi myös apua ja eri näkemyksiä opinäytetyön ohjaajaltani Laura Pakariselta. Tapasimme toimeksiantajien kanssa oikeastaan vain projektin alussa muutaman kerran, mutta viestittelimme pitkin projektia. Valmiita suunnitelmia esittelin Jukalle vasta loppuvaiheessa, kun olin saanut tuotteiden suunnitelmat rajattua vain muutamaaan vaihtoehtoon per tuote. Jukka kuitenkin piti useammasta vaihtoehdosta, joten mallisto paisui suuremmaksi kuin alun perin oli tarkoitus. Tämä oli tietysti imartelevaa minulle, aloittelevana suunnittelijana. Mutta koska suunnitelmien esittely jäi niin viimetinkaan, on mahdollista, että jatkokehitän niitä vielä lisää. Meillä oli myös Jukan kanssa puhetta vaatteista, joita voisi lisäksi suunnitella mallistoon.

Opinnäytetyöni konkreettinen tuotos, eli valmis mallisto ja tuotekortit, on salassa pidettävä toimeksiantajieni toiveesta niin kauan kunnes mallisto julkaistaan. Sovimme tämän jo projektin alussa, ja sovimme myös, mitä kaikkea opinnäytetyöraportti saa sisältää ja mitkä ovat vain minun, toimeksiantajien sekä työn arvioijien silmille. Luottamus minun ja toimeksiantajieni välillä oli koko projektin ajan molemminpuolista.

Funktionaalisen treenivaatemalliston suunnittelu -projekti oli minusta alusta asti mielenkiintoinen. Mielenkiintoisen siitä teki itsensä haastamisen ja uuden oppimisen lisäksi se, että mallisto on tarkoitus laittaa oikeasti tuotantoon ja se, että tuotteilla on oikeasti tarve. Minulle malliston tuotantoon saaminen on iso juttu, varsinkin tulevaisuuttani vaatetusmuotoilijana ajatellen, ja se oli myös yksi minua motivoiva tekijä koko projektin ajan.

Alussa oli vaikea ajatella opinnäytetyö-projektia myös oman ammatillisen kasvuni prosessina, mutta nyt jälkeenpäin miettiessä sitä se todella oli. Vaikka kehityin ja kasvoin suunnittelijana opinnäytetyön aikana paljon, tiedän, että voin kehittyä ja oppia lisää koko elämäni ajan. Tämä projekti oli tulevan suunnittelijanurani alku ja se vahvisti sitä, mihin suuntaan haluan edetä. Haluan jatkossakin suunnitella toimivia, kestäviä, ja käyttäjälähtöisiä tuotteita, joilla on oikeasti tarve ja jotka tuottavat arvoa käyttäjilleen.

Opinnäytetyö-projekti oli hyvin työelämälähtöinen ja sen konkreettinen tuotos on toimeksiannon mukaisesti hyödynnettävissä. Malleja voidaan kuitenkin vielä hioa opinnäytetyön valmistuttua, sillä toimeksiantajan kanssa käyty mallipalaveri jäi niin viimetinkaan. Tämä projekti ei pääty omalla kohdallani suunnitteluvaiheeseen, vaan niin kuin aiemmin olen maininnut, jatkan projektia työharjoitteluna

mitoittamalla ja kaavoittamalla malliston. Suunnittelen mahdollisesti myös lisätuotteita mallistoon. Minusta on hienoa olla projektissa mukana suunnittelusta tuotantoon saakka. Pääsen testauttamaan vaatteita oikeilla käyttäjillä sekä näkemään, toimivatko ne todellisuudessa yhtä hyvin kuin olin suunnitellut. Testauksen perusteella vaatteita voidaan myös jatkokehittää. Näin käyttäjät saavat tarpeisiinsa sopivia treenivaatteita – jotka on suunniteltu juuri heitä ajatellen.

LÄHTEET

Biancaneve. WWW-sivusto. [viitattu 26.3.2020] Saatavissa: <https://www.biancaneve.fi/>

Design Kit. WWW-sivusto. [viitattu 30.1.2020.] Saatavissa: <https://www.designkit.org/>

Dufva, M. 2018. Ennakoinnin peruskäsitteet haltuun ja kolme vinkkiä ennakointiviidakkoon. [viitattu 6.2.2020.] Saatavissa: <https://www.sitra.fi/blogit/ennakoinnin-peruskasitteet-haltuun-ja-kolme-vinkkia-ennakointiviidakkoon/>

Dufva, M. 2020. Sitra studies 162: Megatrendit 2020. Vantaa: Erweko. Saatavissa: <https://www.sitra.fi/julkaisut/megatrendit-2020/>

Elixia. CrossTraining. [viitattu 1.4.2020.] Saatavissa: <https://www.elixia.fi/harjoittelu/ryhmaliiikunta/crosstraining/>

Ellen MacArthur Säätiö 2017. A new textiles economy: Redesigning fashion's future. [viitattu 24.3.2020.] Saatavissa: <http://www.ellenmacarthurfoundation.org/publications>

Fablehti.fi 2019. Näin ilmastonmuutos vaikuttaa tekstiilialaan. [viitattu 25.3.2020.] Saatavissa: <https://www.fablehti.fi/ilmastonmuutos/>

Foxa Oy. WWW-sivusto. [viitattu 17.4.2020] Saatavissa: <https://www.foxa.fi/>

IDEO 2020. About IDEO. [viitattu 12.3.2020.] Saatavissa <https://www.ideo.com/about/>

IDEO.org. WWW-sivusto. [viitattu 12.3.2020.] <https://www.ideo.org/>

IDEO.org 2015. The Field Guide to Human-Centered Design. Kanada. [viitattu 12.3.2020.] Saatavissa: <https://www.designkit.org/resources/1>

ICANIWILL. WWW-sivusto. [viitattu 26.3.2020] Saatavissa: <https://www.icanwill.fi/>

Kuopion yliopiston vaatetusfysiologian laboratorio & Tekstiili- ja vaatetusteollisuus ry 2001. Naisten vaatetuksen mittataulukko N-2001. [viitattu 14.4.2020.] Saatavissa: <https://www.stjm.fi/tietopankki/merkinnat/>

Kostiak, Y. 2019. Active Colour Trend Concepts S/S 21. [viitattu 17.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/83389/page/1

Nepri. WWW-sivusto. [viitattu 25.3.2020.] Saatavissa: <https://www.wearnepri.com/>

Nuutinen, A. 2004. Edelläkävijät. Hiljainen, implisiittinen ja eksplisiittinen tieto muodin ennustamisesta. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.

Pakarinen, L. 2017. Mukava vaate – Funktionaalinen pukeutumisympäristö. [viitattu 21.4.2020] Saatavissa: https://moodle.savonia.fi/pluginfile.php/712836/mod_resource/content/2/MUKAVA_VAATE_funktionaalinen_pukeutuminen.pdf

Posner, H. 2015. Marketing Fashion, Second edition: Strategy, Branding and Promotion. Lontoo: Laurence King Publishing Ltd.

Risikko, T. & Marttila-Vesalainen, R. 2005. Vaatteet ja haasteet. Helsinki: WSOY.

Ryynänen, S. 2019. Materiaalien testaus. [viitattu 22.4.2020] Saatavissa: https://moodle.savonia.fi/pluginfile.php/647347/mod_resource/content/2/Materiaalien%20testaus.pdf

Ryynänen, S. 9.1.2020. Opinnäytetyö: Funktionaalinen urheiluvaatetus/Cross training [Wilma- viesti]. Saatavissa: Kuopio: Milja Muhosen arkisto. [viitattu 11.3.2020.]

Röhnisch. WWW-sivusto. [viitattu 1.4.2020.] Saatavissa: <https://www.rohnisch.com/fi/fi/active/better-choice-right-now-active/>

Sunset TL Oy. WWW-sivusto. [viitattu 3.5.2020] Saatavissa: <https://www.sunsettl.fi/#top>

Suomen Tekstiili & Muoti ry 2017. Tekstiilialan innovaatiot: Mitä ovat älytekstiilit ja funktionaaliset tekstiilit? [viitattu 30.1.2020.] Saatavissa: <https://www.stjm.fi/uutiset/tekstiilialan-innovaatiot-mita-ovat-alytekstiilit-ja-funktionaaliset-tekstiilit/>

Suomen Tekstiili & Muoti ry. Ympäristövastuu. [viitattu 24.3.2020.] Saatavissa: <https://www.stjm.fi/toiminta-alueemme/vastuullisuus/ymparistovastuu/>

Tikis 2014. CrossTrainingilla kuosiin! [viitattu 31.3.2020.] Saatavissa: <https://tikis.fi/naisten-treeni/crosstrainingilla-kuosiin/>

VTT Webmaster 2017. Ottaako Suomen vaatetus- ja tekstiiliala digiloikan? [viitattu 25.3.2020] Saatavissa: <https://vttblog.com/2017/12/05/ottaako-suomen-vaatetus-ja-tekstiiliala-digiloikan/>

YK:n ilmastonmuutosta koskeva puitesopimus. About the Fashion Industry Charter for Climate Action. [viitattu 24.3.2020.] Saatavissa: <https://unfccc.int/climate-action/sectoral-engagement/global-climate-action-in-fashion/about-the-fashion-industry-charter-for-climate-action>

Kuvat

Kuva 1: IDEO. [viitattu 12.3.2020.] Saatavissa: <https://www.ideo.org/>

Kuva 2: IDEO.org 2015. Soveltanut Muhonen, M. 2020. The Field Guide to Human-Centered Design. Kanada. [viitattu 12.3.2020.] Saatavissa: <https://www.designkit.org/resources/1>

Kuva 3: Design Kit. [viitattu 12.3.2020.] Saatavissa: <https://www.designkit.org/methods#filter>

Kuva 4: IDEO.org 2015. Muokkaus: Muhonen, M. 2020. The Field Guide to Human-Centered Design. Kanada. [viitattu 12.3.2020.] Saatavissa: <https://www.designkit.org/resources/1>

Kuva 5: IDEO.org. Soveltanut Muhonen, M. 2020. [viitattu 13.3.2020.] Saatavissa: <https://www.ideo.org/tools>

Kuva 6: Piqsels. [viitattu 31.3.2020] Saatavissa: <https://www.piqsels.com/en/public-domain-photo-zpuer>

Kuva 7: Tikis. [viitattu 31.3.2020] Saatavissa: <https://tikis.fi/naisten-treeni/crosstrainingilla-kuosiin/>

Kuva 8: Muhonen, M. 2020. Saatavissa: Kuopio: Muhosen arkisto. Taustan kuva: Formação. [viitattu 17.4.2020.] Saatavissa: <https://formacao.fitnessacademy.pt/cross-training/>

Kuva 9: Dean, M. 2020. Saatavissa: Dufva, M. 2020. Sitra studies 162: Megatrendit 2020. Vantaa: Erweko.

Kuva 10: Ellen MacArthur Säätiö 2017. [viitattu 24.3.2020.] Saatavissa: <http://www.ellenmacarthurfoundation.org/publications>

Kuva 11: Kith. [viitattu 26.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/86626/page/7

Kuva 12: Daniel Gregory Natale. [viitattu 26.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/86626/page/7

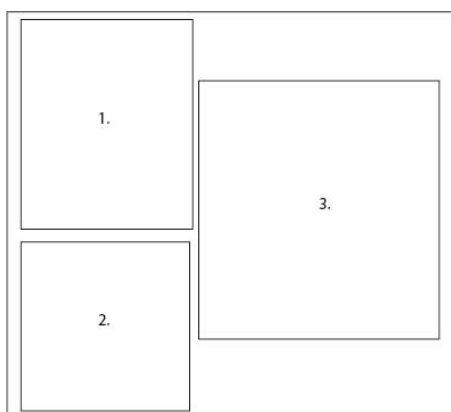
Kuva 13: Nike. [viitattu 16.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/83572/page/5

Kuva 14: Under armour. [viitattu 16.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/83572/page/11

Kuva 15: Rapha. [viitattu 16.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/83572/page/3

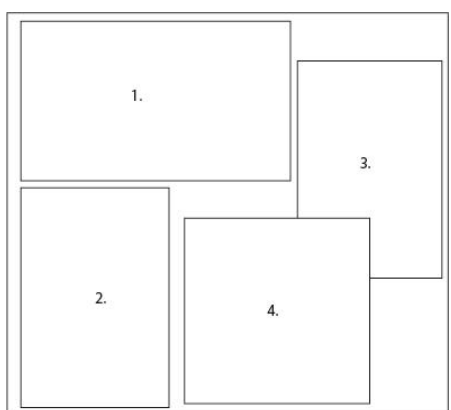
Kuva 16: Muhonen, M. 2020. Saatavissa: Kuopio: Muhosen arkisto.

Kuvataulut:

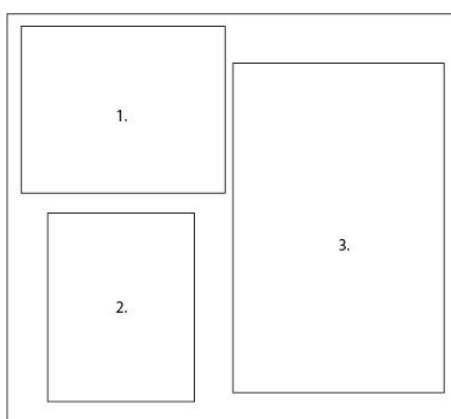
Taulu 1:

1. Rik Oostenbroek. [viitattu 16.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/83389/page/8
2. Pantone. [viitattu 16.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/83389/page/10
3. Nike. [viitattu 16.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/83389/page/10

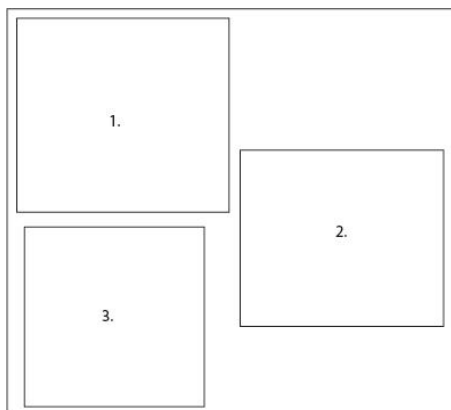
Taulu 2:

1. Jenny Sharaf. [viitattu 16.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/83389/page/12
2. adidas. [viitattu 16.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/83389/page/12
3. Nike. [viitattu 16.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/83389/page/8
4. Pantone. [viitattu 16.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/83389/page/8

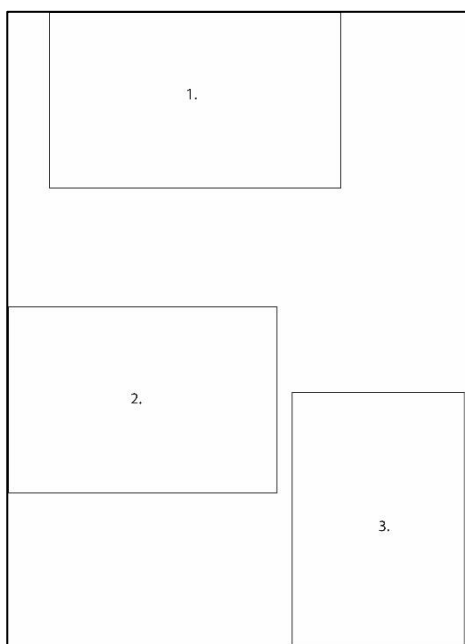
Taulu 3:

1. Michi. [viitattu 16.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/83389/page/6
2. Pantone. [viitattu 16.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/83389/page/6
3. adidas Terrex. [viitattu 16.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/83389/page/6

Taulu 4:

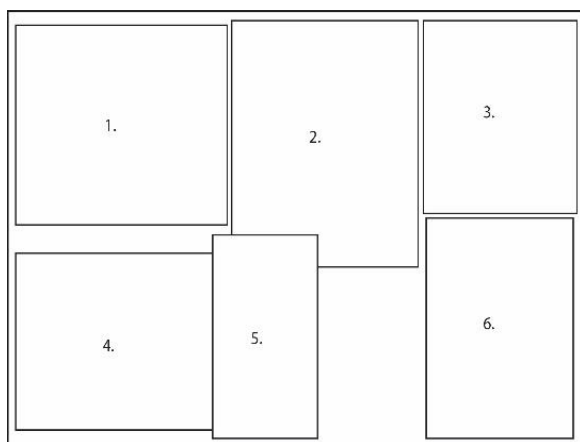
1. Lucas Hugh. [viitattu 16.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/83389/page/7
2. LNDR. [viitattu 16.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/83389/page/7
3. Pantone. [viitattu 16.3.2020.] Saatavissa: https://www.wgsn.com/content/board_viewer/#/83389/page/7

Taulu 5:

1. Piqsels. [viitattu 22.4.2020] Saatavissa: <https://www.piqsels.com/en/public-domain-photo-zvydd>
2. Formação. [viitattu 17.4.2020.] Saatavissa: <https://formacao.fitnessacademy.pt/cross-training/>
3. Piqsels. [viitattu 22.4.2020] Saatavissa: <https://www.piqsels.com/en/public-domain-photo-frsee>

Taulu 6:

1. Geisa fabrics. GES 44 Sensation -värikartta. Espanja.
2. Nike. [viitattu 10.3.2020] Saatavissa: <https://aboutyogablog.com/yoga-clothes-nothing-gets-between-you-and-your-workout-in-the-new-lightweight-and-flexible-ni/>
3. anu. [viitattu 10.3.2020] Saatavissa: <https://fi.pinterest.com/pin/838865868080673258/>
4. Blue Savannah. [viitattu 10.3.2020] Saatavissa: <https://fi.pinterest.com/pin/838865868080680038/>
5. Pro Boxing Supplies Inc. [viitattu 10.3.2020] Saatavissa: <https://proboxing.com/>

6. Ehring, J. [viitattu 10.3.2020] Saatavissa: https://www.flickr.com/photos/jill_ee/2552356561/

LIITE 1: HAASTATTELU KYSYMYKSET

1. Pituutesi ja ikäsi?
2. Harrastatko jotain tiettyä lajia?
3. Miksi ja miten kauan olet kyseistä lajia harrastanut?
4. Miten kuvailisit lajia?
5. Millaisia treenivaatteita käytät yleensä? (esim. tekniset ominaisuudet? värit, kuosit? jokin tietty merkki? ulkonäkö/mallit?)
6. Mielestäsi tärkeimmät ominaisuudet treenivaatteissa?
7. Onko sinun helppo löytää, pitkänä ihmisenä, sopivia/istuvia treenivaatteita? Miksi?
8. Oletko huomannut puutteita markkinoilla olevissa treenivaatteissa? Mitä tarvittaisiin lisää?
9. Miten tärkeää sinulle on tuotteen/brändin kestävä arvot?
10. Ostaisitko mieluummin kalliimman, ekologisesti/eettisesti tuotetun vaatteen vai vastaavanlaisen, mutta huomattavasti halvemman, jota ei ole tuotettu eettisin periaattein?

LIITE 2: MALLISTOLAKANA
(Osittain tekijän ja toimeksiantajien hallussa.)

CrossTraining collection

Mallisto on suunniteltu pitkiä, urheilevia ja CrossTrainingia harrastavia naisia varta vasten ajatellen.

Kirkkaat värit ja rohkeat väriyhdistelmät antavat lisäenergiaa treeneihin.

Vaatteiden mallit ja materiaalit ovat liikkeisiin mukautuvia ja kovemmankin menon kestäviä.

Vaatteet ovat myös tarpeeksi pitkälahkeisia ja -helmaisia, jotta treenikokemus olisi mahdollisimman mukava - vaatteita myöten.

FUNCTIONAL.
COLOURFUL.
ENERGETIC.

1. CIRUELA

2. TURQUESA

3. ROJO

4. BUTANO 5. GRISS

6. ROYAL

1. VERONA
11% elastaani
89% polyamidi

2. AMANDA
20% elastaani
80% polyamidi

3. MILAN
22% elastaani
78% polyesteri text micro

*Tuotteiden kuvat
tekijän ja toimeksiantajien
hallussa*

LIITE 3: TUOTEKORTIT
(Tekijän ja toimeksiantajien hallussa.)